

Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

Mrs Annwen Morgan
Prif Weithredwr – Chief Executive
CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
Swyddfeydd y Cyngor - Council Offices
LLANGFNI
Ynys Môn - Anglesey
LL77 7TW

Ffôn / tel (01248) 752500
Ffacs / fax (01248) 750839

RHYBUDD O GYFARFOD	NOTICE OF MEETING
PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	CORPORATE SCRUTINY COMMITTEE
DYDD LLUN, 13 MEDI 2021 am 1.00 y. p.	MONDAY, 13 SEPTEMBER, 2021 at 1:00 p.m.
CYFARFOD RHITHIOL WEDI'I FFRYDIO'N FYW	VIRTUAL LIVE STREAMED MEETING
Swyddog Pwyllgor	Ann Holmes 01248 752518 Committee Officer

AELODAU / MEMBERS

Cynghorwyr / Councillors:-

PLAID CYMRU / THE PARTY OF WALES

John Griffith, Gary Pritchard, Dylan Rees (*Is-Gadeirydd/Vice-Chair*), Alun Roberts, Nicola Roberts

Y GRWP ANNIBYNNOL / THE INDEPENDENT GROUP

Richard Griffiths, Richard O. Jones

PLAID LAFUR CYMRU/ WALES LABOUR PARTY

J. Arwel Roberts

ANNIBYNNWYR MÔN / ANGLESEY INDEPENDENTS

Aled Morris Jones (Democratiaid Rhyddfrydol Cymru/Welsh Liberal Democrats)(*Cadeirydd/Chair*)
Bryan Owen

AELODAU CYFETHOLEDIG (Gyda hawl pleidleisio ar faterion Addysg) / CO-OPTED MEMBERS (With voting rights when dealing with Educational matters)

Mr Keith Roberts (Yr Eglwys Gatholig / The Catholic Church)
Mrs Anest G. Frazer (Yr Eglwys yng Nghymru / The Church in Wales)
Mr Dyfed Wyn Jones (Rhiant Llywodraethwr – Sector Ysgolion Cynradd/Parent Governor – Primary Schools Sector)
Llio Johnson (Rhiant Llywodraethwr – Sector Ysgolion Uwchradd ac ADY/Parent Governor- Secondary Schools Sector and ALN)

Nodwch os gwelwch yn dda fod cyfarfodydd y Pwyllgor yn cael eu ffrydio ar gyfer eu darlledu'n fyw a'u darlledu ar wefan y Cyngor. Mae'r Awdurdod yn Rheolydd Data dan y Ddeddf Diogelu Data a bydd data a gesglir yn ystod y ffrydio byw hwn yn cael ei gadw'n unol â pholisi cyhoeddedig yr Awdurdod.

R H A G L E N

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb han unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem o fusnes.

2 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL (Tudalennau 1 - 6)

Cyflwyno cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 8 Gorffennaf, 2021.

3 MONITRO PERFFORMIAD: CERDYN SGORIO CH1 2021/22 (Tudalennau 7 - 18)

Cyflwyno adroddiad y Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid.

4 MONITRO CYNNYDD: ADRODDIAD CYNNYDD Y GWASANAETHAU CYMDEITHASOL (Tudalennau 19 - 28)

Cyflwyno adroddiad Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol.

5 ADRODDIAD CYNNYDD PANEL SGRIWTINI CYLLID

Derbyn adroddiad ar lafar.

6 BLAEN RAGLEN WAITH (Tudalennau 29 - 34)

Cyflwyno adroddiad y Rheolwr Sgriwtini.

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod rhithiol a gynhaliwyd ar yr 8^{fed} o Orffennaf, 2021

PRESENNOL:	Y Cyngorydd Aled Morris Jones (Cadeirydd) Y Cyngorydd Dylan Rees (Is-Gadeirydd) Cyngorwyr Richard Griffiths, Richard O. Jones, Alun Roberts, Margaret M Roberts Aelodau Portffolio Cyngorwyr Llinos Medi Huws (Arweinydd ac Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol), R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuencid)
WRTH LAW:	Prif Weithredwr Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc Rheolwr Sgriwtini (AGD) Swyddog Pwyllgor (ATH)
YMDDIHEURIADAU:	Cyngorwyr Bryan Owen, Nicola Roberts, Mr Keith Roberts a Mrs Anest Frazer (Aelodau Cyfetholedig), Cyngorydd Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol), Cyngorydd Robin Williams (Aelod Portffolio Cyllid), Mr Dylan Williams (Dirprwy Brif Weithredwr), Mr J.Huw Jones (Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd)
HEFYD YN BRESENNOL:	Swyddog Sgriwtini (SR)

Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod a cyfeiriodd at y prif fusnes i'w ystyried sef Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr Statudol ar Effeithiolrwydd Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2020/21 a fydd hefyd yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ac wedi hynny, y Cyngor Llawn.

1 DATGANIAD O DDIDDERDEB

Bu i'r Cyngorydd Dylan Rees ddatgan diddordeb personol ond nid un oedd yn rhagfarnu mewn perthynas ag eitem 3 ar yr agenda, am iddo fod wedi gwirfoddoli gyda menter Bwyd Da Môn.

2 COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Cyflwynwyd cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar y 7fed o Fehefin, 2021, ac fe'u cadarnhawyd fel cofnod cywir.

3 ADRODDIAD AR EFFEITHIOLRWYDD GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 2020/21

Cyflwynwyd drafft o Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr ar effeithiolrwydd Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2020/21 ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor. Cynhyrchir yr adroddiad yn unol â'r gofyniad statudol ac mae'n ceisio hyrwyddo ymwybyddiaeth ac atebolrwydd ynghylch y perfformiad a'r cynnydd a wnaed dros y flwyddyn ddiwethaf wrth ddarparu Gwasanaethau Cymdeithasol yn y Cyngor yn ogystal ag amlinellu'r blaenoriaethau gwella ar gyfer y flwyddyn i ddod.

Wrth gyflwyno'r adroddiad pwysleisiodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol ei fod yn adlewyrchiad o beth mae Gwasanaethau Cymdeithasol wedi llwyddo ei gyflawni wrth weithio ar y cyd â gwasanaethau eraill y Cyngor, aelodau etholedig, ac asiantaethau cefnogol i ddarparu'r ystod o swyddogaethau Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2020/21; mae'n darparu trosolwg o beth sydd wedi ei gyflawni dros y deuddeg mis diwethaf o ran gwneud gwahaniaeth ym mywydau pobl ac mae'n nodi'r blaenoriaethau ar gyfer y flwyddyn i ddod. Cyfeiriodd y Cyfarwyddwr at y flwyddyn ddiwethaf fel un o'r blynyddoedd mwyaf heriol i'r Gwasanaethau Cymdeithasol o ganlyniad i'r pandemig Coronafeirws; rhaid diolch yn arbennig i holl staff Gwasanaethau Cymdeithasol am eu hymdrech a'u gwaith caled yn ystod y cyfnod heriol hwn a diolch hefyd i Ofalwyr Maeth yr Awdurdod am ymateb i'r heriau a ddaeth yn sgil addasu i ffordd wahanol iawn o weithio.

Yn ystod y flwyddyn mi wnaeth y Gwasanaethau Cymdeithasol gynnal cyswllt rheolaidd a chydweithwyr o Arolygiaeth Gofal Cymru (CIW) ac mi fu i Wasanaethau Plant a Theuluoedd a Gwasanaethau Oedolion fod yn destun arolygiad sicrwydd diweddar gan CIW, ac mi oedd canlyniad y ddau yn gadarnhaol a bydd y manylion yn cael eu nodi mewn llythyr adolygiad ffurfiol a fydd yn cael ei gyhoeddi yn y dyfodol agos. Mi fu i'r CIW hefyd gynnal ymweliadau i ddau Gartref Clyd y Gwasanaeth, ac mi oedd yr adborth yn gadarnhaol o'r ymweliadau hyn hefyd. Wrth i anghenion pobl esblygu a newid, rhaid i'r Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Gwasanaeth edrych ar y ffordd y mae'n darparu gwasanaethau wrth symud ymlaen - proses sydd wedi'i ddwysáu gan y pandemig sydd wedi arwain at newid cyflym yn y ffordd y mae pethau'n cael eu gwneud ac mae hyn wedi ysgogi cyflwyniad nifer o arferion gwaith arloesol.

Fel ymarferwyr proffesiynol, mae'r Cyngor a Swyddogion Gwasanaethau Cymdeithasol yn chwarae eu rhan wrth gyfrannu at ddeialog a thrafodaethau rhanbarthol a chenedlaethol er mwyn sicrhau bod lleisiau ac anghenion trigolion Ynys Môn yn cael eu clywed pan wneir penderfyniadau ar y lefelau hynny.

Wrth dynnu sylw at rai o'r nifer o ddatblygiadau yng Ngwasanaethau Oedolion a Phlant a Theuluoedd yn ystod y flwyddyn, cyfeiriodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol at y symud tuag at lwyfannau digidol a'r defnydd o dechnoleg i ymgysylltu â nifer o grwpiau cleientiaid gan gynnwys datblygu neuadd y pentref digidol a'r ddarpariaeth o wasanaethau ar-lein i gefnogi pobl â dementia a'u gofalwyr; mae technoleg hefyd wedi cael ei ddefnyddio i ddarparu gweithgareddau hamdden a diddordebau arbennig gan gynnwys sesiynau yoga a chlwb gwau; mae'r Gwasanaeth wedi medru darparu'r dechnoleg angenrheidiol i gleientiaid a'u cefnogi yn ei ddefnyddio. Mae gweithio mewn partneriaeth wedi bod profi i fod yn hynod werthfawr ac mae Gwasanaethau Cymdeithasol wedi gweithio'n agos yn ystod y cyfnod hwn â Medrwn Môn, Menter Môn a gyda Mencap Môn ac wedi cefnogi'r olaf i agor Hwb yng nghanol Llangefni ar gyfer plant ac oedolion ag anableddau dysgu. Mae'r nifer o gleientiaid Taliadau Uniongyrchol wedi cynyddu a gyda chyfyngiadau Covid wedi arwain at gau nifer o ganolfannau/hybiau cymunedol, mae cleientiaid wedi defnyddio eu taliadau yn wahanol i brynu nwyddau neu wasanaethau sy'n cefnogi eu lles.

O ran Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, mae'r ymgyrch i recriwtio gofalwyr maeth wedi parhau yn llwyddiannus er y pandemig gyda 9 cartref maeth cyffredinol wedi'u cymeradwyo a 14 cartref person cysylltiedig (teulu a ffrindiau) wedi'u cymeradwyo. Agorwyd dau Gartref Clyd ar Ynys Môn ac mae'r rhain wedi darparu cartref i dri pherson

ifanc a fyddai fel arall wedi gorfod parhau mewn lleoliadau gofal tu allan i'r Sir. Mae'r Prosiect Adtrac sydd yn cynnig cefnogaeth gyda gwaith a/neu hyfforddiant i bobl ifanc di-waith wedi helpu nifer o bobl ifanc yn ystod y flwyddyn yng nghanol cyfyngiadau Covid.

Fe wnaeth Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol gloi drwy ddweud mai'r brif neges i'w chymryd o'r adroddiad blynyddol yw bod Gwasanaethau Cymdeithasol wedi parhau i gwrdd â'i holl ddyletswyddau statudol yn ystod y flwyddyn wrth barhau i wneud cynnydd yn ei waith datblygu o ran newid y ffordd y mae gwasanaethau yn cael eu darparu fel eu bod yn cyd-fynd ag anghenion a dymuniadau cleientiaid. Mae'r flwyddyn wedi dangos gwerth gwaith mewn partneriaeth ac mae Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn yn parhau i fod yn ymrwymedig gyda'u partneriaid mewnol o fewn y Cyngor, gyda'r Gwasanaethau Tai ac Addysg yn bartneriaid allweddol, ac yn ehangach o fewn y trydydd sector, ysgolion lleol a'r Bwrdd Iechyd.

Cyfeiriodd yr Arweinydd ac Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol at yr her o ddarparu gwasanaethau cymdeithasol statudol yn dilyn effaith Covid 19 ac mi wnaeth hi longyfarch Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol am yr arweiniad iddo ei ddarparu yn ystod y flwyddyn a'r staff am eu hymdrechion a'u gwaith caled sydd wedi sicrhau parhad y ddarpariaeth o wasanaethau cymdeithasol hanfodol i'r unigolion mwyaf bregus o fewn y gymuned. Mae Gwasanaethau Cymdeithasol yn cwmpasu ystod o swyddogaethau ac yn gwneud gwahaniaeth i fywydau llawer o bobl ac mae eu cyfraniad yn ystod y pandemig yr un mor haeddiannol o gydnabyddiaeth gyhoeddus fel gwasanaeth allweddol.

Fe wnaeth y Pwyllgor gydnabod cyfraniad gwerthfawr gan y Gwasanaethau Cymdeithasol i'r ymateb i'r pandemig a llwyddiant y Gwasanaeth wrth gynnal darpariaeth statudol drwy gydol y cyfnod. Tynnodd y Cadeirydd sylw ar yr ystadegau ar ddechrau'r adroddiad sy'n cyfleu mewn ffigurau pwy mae Gwasanaethau Cymdeithasol Ynys Môn wedi eu cefnogi yn ystod y flwyddyn gan gynnwys 3,084 o gysylltiadau gydag oedolion a 3,843 o gysylltiadau gyda phlant a'u teuluoedd. Wrth ystyried yr adroddiad ymhellach, fe gododd y Pwyllgor y materion canlynol -

- Y rhesymau dros y cynnydd yn y nifer o gleientiaid Taliadau Uniongyrchol. Dywedodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol fod hyblygrwydd Taliadau Uniongyrchol wedi bod yn fanteisiol yn ystod y cyfnod hwn am fod pobl a fyddai fel arall wedi mynychu canolfannau cymunedol wedi defnyddio'r taliadau mewn ffyrdd gwahanol er mwyn cyflawni'r canlyniadau y maent yn eu dymuno. Mae cynnydd mewn hyder yn y broses a'r system hefyd wedi chwarae rhan, ynghyd ag argaeledd mwy o adnoddau i gefnogi'r defnydd o Daliadau Uniongyrchol. Gall y cynnydd mewn Taliadau Uniongyrchol hefyd fod o ganlyniad i argymhellion ar lafar gyda chleientiaid yn trosglwyddo eu profiadau cadarnhaol o Daliad Uniongyrchol i eraill.
- P'un a yw'r pandemig wedi newid blaenoriaethau'r Gwasanaethau Cymdeithasol wrth symud ymlaen. Cynghorodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol tra bod y weledigaeth o ran beth mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol eisiau ei gyflawni o ran amcanion gwella yn parhau'r un peth, mae'n debygol iawn y bydd yr amserlen ar gyfer nifer o brosiectau wedi newid oherwydd y pandemig gyda rhai wedi eu symud ymlaen er mwyn cwrdd ag anghenion pobl ac eraill wedi eu gwrthio'n ôl. Bydd sylw yn parhau i gael ei roi i'r gwasanaethau a fydd yn cael eu darparu ynghyd a sut y byddent yn cael eu darparu gyda mwy o ffocws ar y defnydd o dechnoleg ddigidol i wella hygrychedd a chyfranogiad. Yn dilyn adolygiad o Wasanaethau Oedolion, bydd mwy o ystyriaeth yn cael ei roi i foderneiddio'r gwasanaethau hyn gyda golwg ar wneud darpariaeth gwasanaethau yn fwy effeithlon ac effeithiol. Rhai i'r Gwasanaeth hefyd fod yn ystyriol o anghenion ei weithlu, a'u hymdrechion yn ystod y pandemig sydd heb gael eu cydnabod cymaint â gwasanaethau allweddol eraill, ond oedd yn hanfodol i lwyddiant y Gwasanaeth Iechyd wrth reoli'r heriau a ddaeth yn sgil Covid 19. Bydd y

Gwasanaeth yn parhau i ddatblygu gwasanaethau ar gyfer plant a phobl ifanc y gofaliwr amdanynt gan yr Awdurdod gan gynnwys drwy gynyddu nifer o ofalwyr maeth yr Awdurdod Lleol a drwy ehangu Cartrefi Grŵp Bychan.

- P'un a yw'r pandemig wedi arwain at gynydd neu ostyngiad yn nifer y bobl sy'n ceisio cefnogaeth. Dywedodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, tra bod y galw am Wasanaethau Cymdeithasol wedi cynyddu'n gyffredinol yn y blynyddoedd diweddar, gwelwyd lleihad yn y nifer o atgyfeiriadau a dderbyniwyd ar ddechrau'r pandemig a chyfyngiadau perthnasol. Gwrthdrowyd y patrwm hwnnw ar ddiwedd y cyfnod cloi cyntaf pan ddechreuodd atgyfeiriadau gynyddu ac ers hynny maent wedi cynyddu'n sylweddol. Mae'r Gwasanaeth yn edrych ar sut y bydd yn rheoli'r cynnydd yn y galw ac yn obeithiol y bydd cadarnhad fod cyllid ICF am barhau am y bod hwn yn cael ei ddefnyddio i ariannu ymyriadau sy'n helpu atal dwysâd mewn anghenion ac yr angen am Wasanaethau Cymdeithasol statudol. Mewn ymateb i gwestiwn pellach am weithio mewn partneriaeth a'r Cyngor yn ystod y cyfnod hwn - yn benodol Addysg - cadarnhaodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol fod y cydweithredu rhwng Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Gwasanaeth Dysgu wrth ymateb i Covid 19 wedi bod yn strategol ac yn weithredol ac wedi cynnwys rhannu gwybodaeth, cynnydd mewn cysylltiad ag ysgolion a gweithredu cydgysylltiedig sydd wedi bod o gymorth o ran adnabod plant a all fod yn wynebu risg a darparu cymorth a darpariaeth hanfodol iddyn nhw a'u teuluoedd yn ystod cyfnod y pandemig. Cadarnhaodd Cyfarwyddwr Addysg, Sgiliau a Phobl Ifanc fod y ddau wasanaeth wedi bod yn gweithio gyda'i gilydd fel tîm ac fe roddodd esiampl o brosiect yn ardal Caergybi sy'n ffocysu ar ymgysylltu a phlant sydd wedi cael ei gydnabod gan Estyn.
- P'un a gyrhaeddodd y Prosiect Adtrac ei dargedau ar gyfer helpu pobl ifanc i gael gwaith neu hyfforddiant ac a oes risg i barhad y gefnogaeth nawr bod cyllid Adtrac wedi dod i ben. Dywedodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol nad yw'r data yn cyfleu darlun llawn yn benodol o ran y gefnogaeth sylweddol a ddarperir mewn rhai sefyllfaoedd i helpu pobl ifanc sydd heb adael eu cartref i ail-fagu hyder, ail-ymgysylltu ac i gyrraedd lle gwell yn feddyliol. Mae adborth ar lafar gan bobl ifanc a'u teuluoedd sydd wedi cael eu cefnogi gan Adtrac yn dangos darlun llawnach o'r gwahaniaeth mae'r cymorth gan Adtrac wedi ei wneud i'r unigolion hynny. Cadarnhaodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol wrth feincodi'r data yn erbyn data cynghorau yn genedlaethol ei fod yn fodlon â gwaith tîm Adtrac Ynys Môn a bod ei ffigurau o ran pobl ifanc yn rhagori o'u cymharu â llawer cyngor mwy yng Nghymru. O ran cyllid, gwnaed cais ar y cyd am adnoddau i alluogi'r prosiect i barhau sydd wedi pasio'r ddau gam cyntaf; fodd bynnag, pe na bai hynny'n llwyddiannus, mae'r Gwasanaeth wedi ffurfio cynllun atodol a fyddai'n caniatáu i elfennau o gefnogaeth Adtrac barhau i gael eu darparu'n fewnol.
- Yr heriau a'r risgiau sy'n wynebu'r Gwasanaethau Cymdeithasol wrth symud ymlaen. Dywedodd Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol fod y Gwasanaethau Cymdeithasol yn dechrau gweld yr effeithiau iechyd o Covid hir, yn benodol yn y Gwasanaethau Oedolion ac mae'r mater o bwy a sut y bydd yr anghenion hynny yn cael eu cwrdd yn her; mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn gweithio gyda phartneriaid yn y Bwrdd Iechyd ac yn rhanbarthol i ddeall anghenion unigolion sy'n byw gyda'r cyflwr newydd hwn. Er bod 2020/21 wedi bod yn flwyddyn sefydlog o ran arian i'r Gwasanaethau Cymdeithasol, mae'r ansicrwydd o ran cyllid tymor-hir, yn enwedig y grant ICF y mae llawer o waith y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ddibynnol arno, yn risg ac yn bryder; mae ymdrechion yn cael eu gwneud yn genedlaethol i gael eglurder ar y mater a disgwylir datganiad gan Lywodraeth Cymru yn fuan. Mae disgwyl i bwysau galw gynyddu a bydd hynny yn her ac er bod gan y Gwasanaethau Cymdeithasol gynlluniau yn eu lle i reoli'r galw yn 2021/22 bydd rhaid ystyried rheoli gofyn yn 2022/23 a thu hwnt. Gan ystyried yr holl ymdrechion wrth ymateb i'r pandemig, bydd sicrhau lles y gweithlu yn flaenoriaeth, ynghyd a recriwtio a chadw staff, sydd yn y gorffennol wedi bod yn her i'r sector gofal cymdeithasol.

Wedi diolch i Gyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol am ei gyflwyniad a'i ymatebion ac am waith y Gwasanaethau Cymdeithasol drwy gydol y pandemig, **penderfynodd** y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol -

- **Dderbyn a nodi adroddiad drafft Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol Cyngor Sir Ynys Môn ar Effeithiolrwydd Gwasanaethau Cymdeithasol yn 2022/21 ac i argymhell yr adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith.**
- **Cadarnhau fod y pwyllgor yn fodlon fod yr adroddiad yn -**
 - **Dangos sefyllfa bresennol y Cyngor o ran darparu Gwasanaethau Cymdeithasol.**
 - **Rhoi adlewyrchiad cywir o'i flaenoriaethau gwella ar gyfer y Gwasanaethau Oedolion a Phlant a Theuluoedd ar gyfer y flwyddyn i ddod.**
 - **Adlewyrchu atebolrwydd a chyfrifoldeb y Cyngor o ran ei Wasanaethau Cymdeithasol.**

NI ARGYMHELLWYD UNRHYW WEITHRED BELLACH.

4 BLAEN RAGLEN WAITH

Cyflwynwyd blaen raglen waith y Pwyllgor hyd at Dachwedd 2021, er ystyriaeth. Fe wnaeth y Cadeirydd atgoffa Aelodau i gysylltu un ai gydag ef neu'r Is-Gadeirydd pe bai ganddynt bwnc yr hoffent iddo gael ei ystyried ar gyfer ei gynnwys ar y rhaglen waith.

Penderfynwyd –

- **Derbyn y fersiwn presennol o'r blaen raglen waith ar gyfer 2021/22.**
- **Nodi'r cynnydd hyd yn hyn o ran gweithredu'r blaen raglen waith.**

**Cynghorydd Aled Morris Jones
Cadeirydd**

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13 Medi 2021
Pwnc:	ADRODDIAD MONITRO'R CERDYN SGORIO – CHWARTER 1 (2021/22)
Pwrpas yr Adroddiad:	Herio Perfformiad
Cadeirydd Sgriwtini:	CYNG ALED M JONES
Aelod(au) Portfolio:	CYNG DAFYDD RHYS THOMAS
Pennaeth Gwasanaeth:	CARYS EDWARDS
Awdur yr Adroddiad:	GETHIN MORGAN
Rhif Ffôn:	01248 752111
E-bost:	GethinMorgan@anglesey.gov.uk
Aelodau lleol:	Amherthnasol

1. – Argymhelliad/ion

- 1.1** Hwn yw'r cerdyn sgorio cyntaf ar gyfer y flwyddyn ariannol 2021/22. Caiff ei ystyried o fewn y cyd-destun sydd yn cydnabod yr heriau ehangach oedd ar ofyn y Cyngor yn Ch1 yn sgil effaith y pandemig.
- 1.2** Mae'n dangos safle'r Cyngor yn erbyn ei amcanion gweithredol fel yr amlinellwyd ac y cytunwyd arnynt ynghynt yn y flwyddyn.
- 1.3** Gofynnir i'r Pwyllgor graffu ar y cerdyn sgorio a nodi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu rheoli i sicrhau gwelliannau i'r dyfodol.

Gellir crynhoi'r rhain fel a ganlyn –

- 1.3.1.** Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd camau lliniaru i gynorthwyo gwelliant yn ystod Ch2 a chadw llygaid barcud ar y dangosyddion a effeithir arnynt gan bandemig y coronafeirws ar hyn o bryd.
- 1.3.2.** Tynnu dangosydd rhif 8 – canran y busnesau risg uchel a arolygwyd dan raglen a gynlluniwyd ymlaen llaw i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â Deddfwriaeth Hylendid Bwyd – oddi ar y cerdyn sgorio ar gyfer eleni oherwydd y pandemig Covid-19 ac yn unol â'r disgwyliadau yng nghynllun Adfer yr Asiantaeth Safonau Bwyd.
- 1.4.** Gofynnir i'r pwyllgor dderbyn y mesurau lliniaru a amlinellir uchod.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Arall

Yn cael ei ddefnyddio fel rhan o broses monitro Cynllun y Cyngor

3 – Egwyddorion Fel Canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

- 3.1** Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]
- 3.2** Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]
- 3.3** Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]
- 3.4** Craffu'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu warantu ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]
- 3.5** Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:
 - hirdymor
 - atal
 - integreiddio
 - cydweithio
 - cynnwys
 [ffocws ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

- 4.1 Ymha ffordd mae Covid-19 yn parhau i gael effaith ar berfformiad gwasanaethau'r Cyngor?
- 4.2 Pa drefniadau sydd mewn lle i liniaru'r tan berfformiad yr adroddir arno yn erbyn rhai o'r dangosyddion perfformiad? Pa drefniadau sydd mewn lle i fonitro cynnydd?
- 4.3 Pa effaith y gaiff tynnu Dangosydd 8 (canran y busnesau risg uchel a arolygwyd dan raglen a gynlluniwyd ymlaen llaw i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â Deddfwriaeth Hylendid Bwyd) oddi ar y Cerdyn Sgorio eleni?

5 – Cefndir / Cyd-destun

- 5.1 Mae'n ofynnol i Gyngor Sir Ynys Môn roi trefniadau ar waith i gael dealltwriaeth effeithiol o anghenion a blaenoriaethau lleol, ac i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau a'r capasiti sydd gennym i gyflawni'r anghenion a'r blaenoriaethau hynny a gwerthuso effaith yr hyn a wnawn.
- 5.2 Mae Cynllun y Cyngor ar gyfer 2017 i 2022 yn nodi'r anghenion a'r blaenoriaethau lleol a'n hamcanion llesiant ar gyfer y cyfnod ar y cyd â'n Dogfen Gyflawni Flynyddol.

- 5.3 Defnyddir yr adroddiad monitro hwn ar y cerdyn sgorio fel rhan o'r broses i fonitro llwyddiant ein Dangosyddion Perfformiad Allweddol (DPA), sef cyfuniad o ddangosyddion lleol a chenedlaethol, wrth i'r Cyngor ddarparu ei wasanaethau o ddydd i ddydd. Mae'r adroddiad hefyd yn dwyn sylw at unrhyw gamau lliniarol a nodwyd gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) i yrru a sicrhau gwelliannau.
- 5.4 Cytunwyd ar y dangosyddion sydd yn y cerdyn sgorio eleni yn ystod gweithdy a gynhaliwyd ar gyfer yr Aelodau Etholedig a'r Uwch Reolwyr ar 13^{eg} Gorffennaf 2021. Hwn yw'r cerdyn sgorio blynyddol olaf i gael ei gytuno ar gyfer y Cyngor etholedig hwn cyn yr Etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai 2022.
- 5.5 Mae'r cerdyn sgorio (atodiad 1) yn portreadu'r sefyllfa ar ddiwedd Chwarter 1 a bydd yn cael sylw pellach (ynghyd â'r adroddiad hwn) gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith yn ystod mis Medi.

6 – Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb [cynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Amherthnasol

7 – Oblygiadau Ariannol

Nodir yn yr adroddiad y sefyllfa ariannol diwedd Ch1.

8 – Atodiadau

Atodiad A - Cerdyn Sgorio Chwarter 1

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Adroddiad Monitro Cerdyn Sgorio 2020/21 – Chwarter 4 (fel y cyflwynwyd ef i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Mehefin 2021 ac a dderbyniwyd ganddo.)

ADRODDIAD MONITRO CERDYN SGORIO – CHWARTER 1 (2021/22)

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Mae'n ofynnol i Gyngor Sir Ynys Môn roi trefniadau ar waith i gael dealltwriaeth effeithiol o anghenion a blaenoriaethau lleol, ac i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau a'r capasiti sydd gennym i gyflawni'r anghenion a'r blaenoriaethau hynny a gwerthuso effaith yr hyn a wnawn.
- 1.2 Mae Cynllun y Cyngor ar gyfer 2017 i 2022 yn nodi'r anghenion a'r blaenoriaethau lleol a'n hamcanion llesiant ar gyfer y cyfnod ar y cyd â'n Dogfen Gyflawni Flynyddol.
- 1.3 Defnyddir yr adroddiad monitro hwn ar y cerdyn sgorio fel rhan o'r broses i fonitro llwyddiant ein Dangosyddion Perfformiad Allweddol (DPA), sef cyfuniad o ddangosyddion lleol a chenedlaethol, wrth i'r Cyngor ddarparu ei wasanaethau o ddydd i ddydd. Mae'r adroddiad hefyd yn dwyn sylw at unrhyw gamau lliniarol a nodwyd gan yr Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) i yrru a sicrhau gwelliannau.
- 1.4 Cytunwyd ar y dangosyddion sydd yn y cerdyn sgorio eleni yn ystod gweithdy a gynhaliwyd ar gyfer yr Aelodau Etholedig a'r Uwch Reolwyr ar 13^{eg} Gorffennaf 2021. Hwn yw'r cerdyn sgorio blynyddol olaf i gael ei gytuno ar gyfer y Cyngor etholedig hwn cyn yr Etholiadau Llywodraeth Leol ym mis Mai 2022.
- 1.5 Mae'r cerdyn sgorio (atodiad 1) yn portreadu'r sefyllfa ar ddiwedd Chwarter 1 a bydd yn cael sylw pellach (ynghyd â'r adroddiad hwn) gan y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a'r Pwyllgor Gwaith yn ystod mis Medi.

2. CYD-DESTUN

- 2.1 Mae'r DPA monitro perfformiad yn parhau i fod wedi eu halinio â thri amcan llesiant strategol y Cyngor:
 - Amcan 1 – Sicrhau y gall pobl Ynys Môn ffynnu a gwireddu eu potensial tymor hir
 - Amcan 2 – Cefnogi oedolion a theuluoedd bregus i'w cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosib
 - Amcan 3 – Gweithio mewn partneriaeth â'n cymunedau i sicrhau eu bod yn gallu ymdopi'n effeithiol â newid a datblygiadau, tra'n amddiffyn ein hamgylchedd naturiol
- 2.2 Ni fydd modd cyhoeddi gwybodaeth ar gyfer pob Dangosydd Perfformiad Allweddol pob chwarter oherwydd natur y dulliau casglu data. Yn y fath achosion, bydd nodyn yn dweud pa mor aml y mae'r DPA yn cael ei fonitro a phryd y bydd y data ar gael i'w gasglu, e.e. (blynyddol) (Ch4), (tymhorol) (Ch3).
- 2.3 Ailgychwynnodd y gwaith o gyhoeddi dangosyddion cenedlaethol Mesurau Atebolrwydd Perfformiad eleni yn dilyn eu canslo'r llynedd oherwydd y

pandemig Covid-19. Fodd bynnag, nid yw canlyniadau'r Mesurau Atebolrwydd Perfformiad ar gael eto er mwyn cynorthwyo'r broses o osod targedau ar gyfer eleni. Felly cytunwyd ar dargedau ar gyfer y flwyddyn yn seiliedig ar berfformiad y flwyddyn flaenorol a hefyd yn seiliedig ar sut yr effeithiwyd arnynt oherwydd y pandemig Covid-19.

3. PERFFORMIAD IECHYD CORFFORAETHOL

- 3.1 Mae'n galonogol nodi bod mwyafrif (88%) y dangosyddion sy'n cael eu monitro yn parhau i berfformio'n dda yn erbyn eu targedau (Gwyrdd neu Felyn). Nodir rhai o'r uchafbwyntiau isod.
- 3.2 Mae presenoldeb yn y gwaith yn faes yr adroddir arno bob mis ac fe'i dadansoddir i sicrhau gwelliant. Ar gyfer eleni cytunwyd ar darged heriol o 8.75 diwrnod wedi'i golli oherwydd absenoldeb am bob gweithiwr cyfwerth ag amser llawn yn dilyn colli 6.68 diwrnod oherwydd absenoldeb am bob gweithiwr cyfwerth ag amser llawn yn 2020/21.
- 3.3 Ar ddiwedd Ch1 mae'r Cyngor yn FELYN yn erbyn ei darged gyda 2.23 diwrnod yn cael ei golli am bob gweithiwr cyfwerth ag amser llawn yn ystod y cyfnod yn erbyn targed o 2.1 diwrnod wedi'i golli oherwydd absenoldeb am bob gweithiwr cyfwerth ag amser llawn. Mae'r perfformiad hwn bron iawn yn union yr un fath â'r lefelau a welwyd cyn y pandemig yn ystod Ch1 2019/20 lle collwyd 2.24 diwrnod oherwydd absenoldeb am bob gweithiwr cyfwerth ag amser llawn.
- 3.4 Mae ein strategaeth ddigidol wedi bod yn llwyddiannus iawn drwy gydol y pandemig. Datblygwyd nifer o'n sianeli digidol yn cynnwys y defnydd o gyfrifon cyfryngau cymdeithasol yn ein Gwasanaethau. Ni ellir tanbriso pwysigrwydd cyfryngau cymdeithasol fel offeryn cyfathrebu ar gyfer rhannu gwybodaeth â thrigolion ac ymwelwyr wrth geisio dylanwadu ar ymddygiad yn ystod yr amser hwn.
- 3.5 Mae'r cyfrifon a reolir o fewn ein Gwasanaethau wedi helpu i gyrraedd pobl na fyddai o bosibl wedi dilyn prif gyfrifon Cyngor Sir Ynys Môn. Eleni, byddwn yn cynnwys cyfrifon cyfryngau cymdeithasol sy'n cael eu harwain gan Wasanaethau yn nangosydd perfformiad 14 o dan y pennawd Gwasanaeth Cwsmer, gan nodi nifer y 'dilynwyr' sy'n dilyn Cyfryngau Cymdeithasol Cyngor Sir Ynys Môn.
- 3.6 Bydd y dilynwyr ychwanegol yn dod o gyfrifon yn cynnwys:
 - Gwasanaeth Ieuenctid Môn,
 - Teulu Môn,
 - Archifau Ynys Môn,
 - Môn Actif,
 - Gwasanaeth Ailgylchu a Gwastraff,
 - Croeso Môn,
 - Oriel Môn,
 - Swyddi Môn Jobs,

- ac eraill
- 3.7 Yn dilyn adborth gan yr Aelodau Etholedig, byddwn yn datblygu system i fesur pa mor fodlon ydi cwsmeriaid â gwasanaeth teleffon y Cyngor. Cychwynnwyd ar y gwaith o ddatblygu system a fydd yn rhoi'r dewis i gwsmeriaid gymryd rhan mewn arolwg boddhad cwsmer ar ôl i swyddogion ddelio â'u galwad gychwynnol. Y gobaith yw y bydd y system newydd ar waith erbyn adroddiad Cerdyn Sgorio Ch3.
- 3.8 Ar hyn o bryd nid oes achos i bryderu o ran yr is-bennawd siarter gwasanaeth cwsmer gan fod y dangosyddion yn perfformio'n dda yn erbyn y targedau ar y cyfan. Er bod hyn yn gadarnhaol, rydym hefyd yn cydnabod bod angen gwaith pellach fel y nodwyd uchod yn 3.7 i weithredu dangosyddion boddhad cwsmeriaid ychwanegol fyddai'n cael i'w cynnwys yn adroddiad Ch3. Yr unig ddangosydd sydd yn tanberfformio yn erbyn targed yw dangosydd 04b – cyfanswm % yr ymatebion ysgrifenedig i gwynion cyn pen 15 diwrnod (Gwasanaethau Cymdeithasol) gyda pherfformiad o 50% yn erbyn targed o 80%. Er gwaetha'r perfformiad hwn mae'n galonogol bod 13 o'r 14 o gwynion a dderbyniwyd yn ystod y chwarter hwn wedi cael eu trafod â'r achwynydd cyn pen 5 diwrnod a bod estyniad eisoes wedi'i gytuno yn achos 5 o'r 7 (71%) ymateb hwyr.
- 3.9 Mae'r adain rheolaeth ariannol yn rhagweld ar hyn o bryd ar ddiwedd y chwarter cyntaf y disgwylir y bydd £2.540 miliwn o danwariant yn y gyllideb ar gyfer y flwyddyn yn gorffen 31 Mawrth 2022. Disgwylir i gyllidebau'r gwasanaethau danwario £1.286 miliwn a rhagwelir y bydd cyllid corfforaethol hefyd yn tanwario £0.675m. Disgwylir tangyflawniad o £0.039 miliwn ar y Dreth Gyngor safonol hefyd. Rhagwelir gwarged incwm o £0.668 miliwn ar Bremiwm y Dreth Gyngor. Mae cyllidebau'r Gwasanaeth Oedolion o dan bwysau o ganlyniad i'r cynnydd mewn galw a throsglwyddiad lleoliadau costus gan y Gwasanaethau Oedolion. Mae'n batrwm arferol bod y sefyllfa alldro derfynol yn well na'r amcan chwarter cyntaf, fodd bynnag, os yw'r gorwario rhagamcanol yn digwydd byddai'n cael ei ariannu ymhellach gan falansau cyffredinol y Cyngor, a fyddai'n cynyddu i £9.961 Miliwn.
- 3.10 Mae angen gwaith pellach i fodelu'r effaith a bydd Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Medi 2021, cyn dechrau ar broses y gyllideb ar gyfer 2022/23.
- 3.11 Mae'r tanwariant a ragwelir ar y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2021/22 yw £12.619m, gyda'r swm hwn yn llithro, o bosib, i Raglen Gyfalaf 2022/23. Bydd y cyllid ar gyfer y llithriad hwn hefyd yn llithro i 2022/23 a bydd yn cael ei gymryd i ystyriaeth wrth gynhyrchu'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys, y Strategaeth Gyfalaf a'r Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2022/23.
- 3.12 Mae'r canlyniadau a'r gwariant cysylltiedig a ragwelir yn dangos fod y mwyafrif o brosiectau ar darged i'w cwblhau o fewn y gyllideb. Mae Covid-19 yn parhau i gael effaith ar gynlluniau cyfalaf a chyflymder y gwaith, a hynny am nifer o resymau, ac yn barod disgwylir y bydd llithriad mewn nifer o'r cynlluniau. Mae'r Cyngor wedi sicrhau nifer o wahanol grantiau allanol ac mae gwaith yn mynd rhagddo'n dda ar y rhan fwyaf o'r cynlluniau hyn, neu

disgwylir i hynny ddigwydd. Yn ogystal, mae'r Cyngor yn disgwyl derbyn £0.852m o Dderbyniadau Cyfalaf yn 2020/21 i gyfrannu tuag at ariannu'r Rhaglen Gyfalaf.

- 3.13 Mae rhagor o wybodaeth ar reolaeth ariannol ar gael yn yr 'Adroddiad Monitro Cyllideb Refeniw ar gyfer Ch1' a fydd yn cael ei drafod gan y Pwyllgor Gwaith yn ei gyfarfod ar 27^{ain} Medi.
- 3.14 Mae hyn yn dangos y gellir rhoi sicrwydd rhesymol drwy ddadansoddi cardiau sgorio bod gweithgareddau dydd i ddydd y Cyngor, o ran rheoli ei bobl, ei gyllid a gwasanaethu ei gwsmeriaid, yn cael eu cyflawni yn erbyn ei ddisgwyliadau i safon sy'n briodol ac y cytunwyd arni gan yr Aelodau. Mae hyn hefyd yn adlewyrchu'r ffaith bod y dangosyddion, o bersbectif rheoli perfformiad, hefyd yn arddangos perfformiad boddhaol.

4. RHEOLI PERFFORMIAD

- 4.1 Ar ddiwedd Ch1 mae'n galonogol nodi bod mwyafrif (85%) y dangosyddion perfformiad yn perfformio'n uwch na'r targed neu o fewn 5% i'w targedau. Nodwn fodd bynnag bod pedwar dangosydd yn tanberfformio yn erbyn eu targedau ac maent wedi'u hamlygu'n GOCH neu AMBR ar y Cerdyn Sgorio.
- 4.2 Ar ddiwedd Ch1 mae perfformiad yn erbyn ein hamcan llesiant cyntaf, **Amcan 1**, lle'r ydym yn gweithio i sicrhau y gall pobl Ynys Môn ffynnu a gwireddu eu potensial tymor hir, wedi bod yn dda gyda dim ond un dangosydd yn erbyn yr amcan hwn yn tanberfformio ar hyn o bryd.
- 4.2.1 Dangosydd 8 – Canran y busnesau risg uchel a arolygwyd dan raglen a gynlluniwyd ymlaen llaw i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â Deddfwriaeth Hylendid Bwyd – sydd yn GOCH gyda pherfformiad o 19% yn erbyn targed o 45% ond sy'n welliant ar y 0% a gwblhawyd yn ystod Ch1 2020/21.
- Effeithiwyd ar y gwaith hwn o ganlyniad i'r pandemig Covid-19, gyda dim ond 31 o'r 163 o'r arolygiadau a gynlluniwyd yn cael eu cynnal yn ystod Ch1. Roedd hyn yn bennaf oherwydd adleoli staff mewn ymateb i'r pandemig a'r canllawiau a gyhoeddwyd gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd, sef blaenoriaethu busnesau newydd lle bynnag y bo hynny'n bosibl. Dilyniwyd y canllawiau hyn yn llawn. Yn y cyswllt hwn, mae'n galonogol nodi bod pob busnes newydd wedi cael ei arolygu yn ystod Ch1. Fodd bynnag, nid yw'r gofynion newydd i flaenoriaethu busnesau newydd yn cyd-fynd â gofynion y dangosydd hwn ac o'r herwydd mae'r perfformiad gwirioneddol a gyflwynir anghywir. Mae Cynllun Adfer yr Asiantaeth Safonau Bwyd yn awgrymu na fydd disgwyliad i gwblhau'r arolygon a gynlluniwyd tan 2022/23. Hyd yma, ni dderbyniwyd cadarnhad ynghylch sut bydd arolygiadau yn cael eu blaenoriaethu yn genedlaethol yn dilyn y pandemig ac felly, o ganlyniad i hyn **argymhellir bod y dangosydd hwn yn cael ei dynnu oddi ar y Cerdyn Sgorio ar gyfer y flwyddyn 2021/22 a'i fonitro'n fewnol.**
- 4.3 Mae perfformiad yn erbyn yr ail amcan llesiant, **Amcan 2**, lle'r ydym yn cefnogi oedolion a theuluoedd bregus i'w cadw'n ddiogel, yn iach ac mor

annibynnol â phosib yn dangos perfformiad da unwaith yn rhagor. Dim ond un dangosydd o'r 15 a gafodd eu monitro yn ystod Ch1 (7%) sy'n tanberfformio yn erbyn yr amcan ar hyn o bryd.

- 4.3.1 Dangosydd 17 – Canran yr oedolion a gwblhaodd gyfnod ail-alluogi ac nad oes ganddynt becyn gofal a chymorth 6 mis yn ddiweddarach – sydd yn AMBR gyda pherfformiad o 56.58% yn erbyn targed o 62%. Mae hyn yn is na'r 60.76% a welwyd yn Ch1 2020/21 a'r 61.8% a welwyd yn Ch1 2019/20.

Ar hyn o bryd rydym yn gweld cynnydd yn nifer y cleientiaid sydd ag anghenion cymorth cymhleth neu uwch sy'n penderfynu aros yn y cartref mewn ymateb i'r pandemig Covid-19. Mae hyn yn cynyddu'r niferoedd a'r galw am ofal a chymorth parhaus gennym ni. Bydd hyn yn cael effaith ar y raddfa ail-alluogi ar gyfer gofal parhaus wrth symud ymlaen gan y bydd achosion mwy cymhleth yn aros yn eu cymunedau.

Bu'n rhaid i'r gwasanaeth newid ei arfer o ran rhyddhau cleifion o'r ysbyty ac mae Gweithwyr Cymdeithasol a Therapyddion Galwedigaethol yn gweithio 7 diwrnod yr wythnos ym Mhenrhos Stanley er mwyn cynorthwyo llif y gollyngiadau o Ysbyty Gwynedd. Gwnaed y newid hwn mewn ymarfer mewn partneriaeth â'n Cydweithwyr Iechyd.

Cwblheir dadansoddiad pellach yn Ch2 i weld pam fod y galw wedi cynyddu i sicrhau bod adnoddau digonol ar gael ar gyfer darparu'r gwasanaeth hwn yn y dyfodol ac i sicrhau bod y lefelau cymorth angenrheidiol yn cael eu cynnig yn unol â'r disgwyliadau.

- 4.4 Mae perfformiad yn erbyn dangosyddion i fonitro'r trydydd amcan llesiant, **Amcan 3**, lle'r ydym yn gweithio â'n cymunedau i sicrhau eu bod yn gallu ymdopi'n effeithiol â newid a datblygiadau, tra'n amddiffyn ein hamgylchedd naturiol wedi bod yn dda ar y cyfan gyda 71% yn uwch na'r targed. Mae'r 2 ddangosydd sydd wedi tanberfformio yn ystod y chwarter yn cynnwys:
- 4.4.1 Dangosydd 32 – Canran y gwastraff wedi'u aildddefnyddio, ailgylchu neu gompostio – sydd yn GOCH gyda pherfformiad o 64.55% yn erbyn targed o 70% ar gyfer y chwarter. Mae'r perfformiad hwn yn is na'r 67.07% a welwyd yn Ch1 2020/21 a'r 72.79% a welwyd yn Ch1 2019/20.

Mae nifer o resymau dros y gostyngiad hwn mewn perfformiad o'i gymharu â'r blynyddoedd blaenorol. Y prif reswm o hyd yw'r pandemig Covid-19 a'r ffaith bod llai'n defnyddio'n Canolfannau Ailgylchu Gwastraff Domestig a'r cynnydd mewn gwastraff o finiau du domestig oherwydd bod mwy o bobl yn gweithio o'r cartref. Roedd y rhesymau eraill yn cynnwys cael trafferth dod o hyd i allfeydd ar gyfer ailgylchu deunyddiau yn cynnwys carpedi, coed a matresi sydd hefyd wedi bod yn achos pryder i Gynghorau eraill yng Ngogledd Cymru.

Yn dilyn y tâl newydd am wasanaeth Gwastraff Gwyrdd a gyflwynwyd yn Ebrill 2021, mae llai o dunelli o ddeunyddiau ailgylchu, ac felly llai i'w gompostio – mai rhai preswylwyr yn rhoi'r gwastraff gardd hwn yn y bin du. Mae hyn yn amlwg o'r 2,456 o dunelli a gasglwyd yn Ch1 2020/21 a'r 1,863 o dunelli ar ddiwedd Ch1 2021/22.

Nodwyd y gostyngiad hwn fel risg pan gytunwyd i godi tâl am gasglu gwastraff gardd yn Ionawr 2020 -

“Er y buddion ariannol sylweddol posibl mae risgiau ynghlwm â chodi tâl am gasglu Gwastraff Gardd Gwyrdd, yn enwedig o ran y gostyngiad tebygol mewn lefelau ailgylchu blynyddol a all gynyddu'r risg o beidio â chyrraedd y targed ailgylchu statudol o 70%, gan arwain at ddirwyon gan Lywodraeth Cymru.”

I liniaru'r tanberfformiad cyfredol, mae grŵp llywio newydd wedi cael ei sefydlu sydd yn cynnwys uwch swyddogion, uwch wleidyddion a phartneriaid o Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a WRAP Cymru. Y nod yw gwerthuso'r arferion gwaith cyfredol a nodi'r ffordd orau ar gyfer gwella perfformiad mewn perthynas â'r dangosydd hwn a gweithio tuag at y targedau a bennwyd gan Lywodraeth Cymru erbyn 2025.

- 4.4.2 Dangosydd 35 – Canran yr holl geisiadau cynllunio a benderfynwyd o fewn yr amser – sydd yn GOCH gyda 73% yn erbyn targed o 82%.

Mae materion capasiti yn y tîm Cynllunio, o ganlyniad i salwch tymor hir, prosesau recriwtio ac ôl-lenwi maith, yn ogystal â phwysau gwaith eraill megis effaith y pandemig cyfredol, yn cynnwys ôl-groniad o geisiadau, wedi arwain at y perfformiad a welwyd yn Ch1.

Rydym wrthi'n gweithio tuag at atgyfnerthu capasiti'r swyddogaeth Cynllunio drwy gyfrwng Cynllun Gwella Cynllunio a bydd perfformiad yn erbyn y dangosydd hwn yn gwella unwaith y bydd gennym fwy o gapasiti. Mae'r Swyddogaeth Cynllunio wedi llwyddo i gael Swyddog Cynllunio dan Hyfforddiant ac er nad yw'r swydd wedi'i llenwi hyd yma disgwylir y bydd capasiti ychwanegol ar gael erbyn Mawrth 2020. Mae cynlluniau hefyd ar y gweill i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn y swyddogaeth i greu dwy swydd ychwanegol (dros dro i ddechrau arni) yn y tîm Rheoli Datblygu, ac mae'r gwaith recriwtio'n mynd rhagddo ar hyn o bryd ac os bydd y broses yn llwyddiannus disgwylir y bydd y capasiti ychwanegol hwn yn ei le cyn diwedd y flwyddyn.

- 4.5 Rydym wrthi'n datblygu dangosyddion pellach ar gyfer Amcan 3 i ddangos ôl-troed carbon Fflyd a milltiroedd busnes y Cyngor. Bydd y dangosyddion newydd hyn ar waith erbyn adroddiad Ch2 ond disgwylir iddynt gynnwys –
- A - Newid net mewn Allyriadau Nwy Tŷ Gwydr (tCO2e) - Fflyd y Cyngor (Blynyddol) (%)
 - B – Tua faint o danwydd ffosil a ddefnyddir gan fflyd y Cyngor (tCO2e)
 - C - Tua faint o danwydd ffosil a ddefnyddir gan y fflyd Lwyd (cerbydau gweithwyr) (tCO2e)

5. ARGYMHELLION

- 5.1 Gofynnir i'r Pwyllgor graffu ar y cerdyn sgorio a nodi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn eu rheoli i sicrhau gwelliannau i'r dyfodol.
- 5.2 Gellir crynhoi'r rhain fel a ganlyn –
 - 5.2.1 Cydnabod a rheoli tanberfformiad a chymryd camau lliniaru i gynorthwyo gwelliant yn ystod Ch2 a chadw llygaid barcud ar y dangosyddion a effeithir arnynt gan bandemig y coronafeirws ar hyn o bryd.
 - 5.2.2 Tynnu dangosydd rhif 8 – canran y busnesau risg uchel a arolygwyd dan raglen a gynlluniwyd ymlaen llaw i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â Deddfwriaeth Hylendid Bwyd – oddi ar y cerdyn sgorio ar gyfer eleni oherwydd y pandemig Covid-19 ac yn unol â'r disgwyliadau yng nghynllun Adfer yr Asiantaeth Safonau Bwyd.
- 5.3 Gofynnir i'r pwyllgor dderbyn y mesurau lliniaru a amlinellir uchod.

Rheoli Perfformiad / Performance Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Tuedd BI i FI / Yr on Yr Trend	Canlyniad 20/21 Result	Canlyniad 19/20 Result
Amcan 1 - Sicrhau bod pobl Ynys Môn yn gallu ffynnu a chyflawni eu potensial tymor hir							
1) Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion cynradd (tymhorol) (Ch3)	-	-	-	-	94.60%	-	94.90%
2) Canran presenoldeb disgyblion mewn ysgolion uwchradd (tymhorol) (Ch3)	-	-	-	-	93.90%	-	93.90%
3) Canran gadawyr Blwyddyn 11 nad ydynt mewn addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth [NEET] (blynyddol) (Ch4)	-	-	-	-	3%	4.2%	2%
4) Canran y disgyblion a aseswyd yn y Gymraeg ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen (blynyddol) (Ch4)	-	-	-	-	85%	-	87.50%
5) Canran y disgyblion blwyddyn 11 sy'n astudio'r Gymraeg [iaith gyntaf] (blynyddol) (Ch4)	-	-	-	-	65%	-	65.01%
6) Canran y Dangosyddion Ansawdd (â thargedau) a gyflawnwyd gan y gwasanaeth llyfrgelloedd (blynyddol) (Ch3)	-	-	-	-	75%	-	75%
7) Canran y sefydliadau bywd sy'n cyrraedd safonau hylendid bywd	Gwyrdd / Green	-	98%	95%	95%	98%	98%
8) Canran y busnesau risg uchel oedd yn agored i ymchwiliadau wedi'u trefnu a archwiliwyd i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r Ddeddfwriaeth Hylendid Bywd [Dangosydd Lleol]	Coch / Red	-	19%	90%	90%	43%	92%
9) Canran cleientiaid NERS a gwblhaodd y rhaglen ymarfer corff (Ch3)	-	-	-	50%	50%	-	75%
10) Canran cleientiaid NERS yr oedd eu hiechyd wedi gwella wrth gwblhau'r rhaglen ymarfer corff (Ch3)	-	-	-	80%	80%	-	84%
11) Nifer o eiddo preifat gwag wedi'u adfer i ddefnydd	Gwyrdd / Green	-	29	12	50	94	104
12) Nifer y cartrefi newydd a grewyd o ganlyniad i ddechrau ailddedfnyddio eiddo gwag	-	-	0	0	3	9	7
13) Gwasanaethau landlordiaid: Nifer y diwrnodau ar gyfartaledd i cwblhau atgyweiriadau	Gwyrdd / Green	-	7.56	18	18	8.1	16.44
14) Canran y tenantiaid sy'n fodlon gyda gwaith atgyweirio ymatebol (blynyddol) (Ch4) [Dangosydd Lleol] (Ch4/Q4)	-	-	-	-	-	-	
Amcan 2 - Cefnogi oedolion a theuluoedd bregus er mwyn eu cadw'n ddiogel, yn iach ac mor annibynnol â phosibl							
15) Cyfradd y bobl a gedwir yn yr ystyby wrth aros am ofal cymdeithasol fesul 1,000 o'r boblogaeth 75+ oed (Ch3)	-	-	-	-	3	-	6.88
16) Canran yr ymholiadau ynghylch amddiffyn oedolion a gwblhawyd o fewn terfynau amser statudol	Gwyrdd / Green	-	90.00%	90%	90%	92.31%	91.30%
17) Canran yr oedolion a gwblhaodd gyfnod ail-alluogi ac nad oes ganddynt becyn gofal a chymorth 6 mis yn ddiweddarach	Ambr / Amber	-	56.58%	62%	62%	60.36%	63.08%
18) Cyfradd y bobl hŷn (65 mlwydd oed neu hŷn) y mae'r awdurdod yn eu cefnogi mewn cartrefi gofal fesul 1,000 o'r boblogaeth 65 oed neu hŷn ar 31 Mawrth [Dangosydd Lleol]	Gwyrdd / Green	-	14.82	19	19	15.36	17.57
19) Canran y rhai sy'n ofalwyr i oedolion a ofynnodd am asesiad neu adolygiad ac a gafodd asesiad neu adolygiad iddyn nhw eu hunain yn ystod y flwyddyn	Gwyrdd / Green	-	98.00%	93%	93%	98.20%	98.00%
20) Canran yr asesiadau plant a gwblhawyd o fewn amser	Gwyrdd / Green	-	90.45%	90%	90%	86.87%	89.62%
21) Canran y plant mewn gofal y bu'n rhaid iddynt symud 3 gwaith neu fwy	Gwyrdd / Green	-	1.97%	2.50%	10%	12.34%	8.39%
22) Canran y cyfeiriadau o blant sy'n cael eu hail-gyfeirio o fewn 12 mis [Dangosydd Lleol]	Gwyrdd / Green	-	12.50%	15%	15%	32.00%	12.75%
23) Cyfanswm yr amseroedd (mewn diwrnodau) a dreuliodd pob plentyn ar y CPR os cafodd ei dynnu oddi ar y CPR yn ystod y flwyddyn	Melyn / Yellow	-	277	270	270	258	224
24) Canran y cyfeiriadau yn ystod y flwyddyn lle caiff penderfyniad ei wneud o fewn 1 diwrnod gwaith	Gwyrdd / Green	-	99.29%	95%	95%	99.56%	98.88%
25) Canran yr ymweliadau statudol â phlant mewn gofal oedd i fod i ddigwydd yn ystod y flwyddyn, a gynhaliwyd yn unol â'r rheoliadau	Melyn / Yellow	-	85%	90%	90%	87.74%	86.30%
26) Canran y teuluoedd a ataliwyd yn llwyddiannus rhag mynd yn ddigartref	Gwyrdd / Green	-	78.20%	70%	70%	74.74%	74.91%
27) Canran y teuluoedd (gyda plant) a ataliwyd yn llwyddiannus rhag mynd yn ddigartref [Dangosydd Lleol]	Gwyrdd / Green	-	85.71%	70%	70%	75.47%	77.70%
28) Nifer y dyddiau calendr ar gyfartaledd a gymerwyd i ddarparu Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl	Melyn / Yellow	-	178.54	170	170	169	159.58
29) Nifer cyfartalog y dyddiau calendr a gymerwyd i osod unedau llety sy'n rhai y mae modd eu gosod (ac eithrio Eiddo Anodd eu Gosod)	Melyn / Yellow	-	41.8	40	40	45.6	21.9
30) Gwasanaethau landlordiaid: Canran y rhent wedi'i golli o ganlyniad i eiddo fod yn wag	Gwyrdd / Green	-	1.72%	2.00%	-	1.98%	1.42%
Amcan 3 - Gweithio gyda'n cymunedau er mwyn sicrhau eu bod yn gallu ymdopi'n effeithiol â newid a datblygiadau tra'n gwarchod ein hamgylchedd naturiol							
31) Canran y strydoedd sy'n lân	Gwyrdd / Green	-	98%	95%	95%	92.00%	93.79%
32) Canran y gwastraff wedi'u ailddedfnyddio, ailgylchu a chompostio	Coch / Red	-	64.55%	70%	67%	62.96%	67.26%
33) Nifer cyfartalog y dyddiau gwaith a gymerwyd i glirio digwyddiadau tipio anghyfreithlon	Gwyrdd / Green	-	0.88	1	1	0.95	0.96
34) Cilogramau y gwastraff gweddilliol a eneradir fesul person	Gwyrdd / Green	-	55.98kg	60kg	240kg	214kg	206.17kg
35) Canran yr holl geisiadau cynllunio a benderfynwyd mewn pryd	Coch / Red	-	73%	82%	82%	79%	90%
36) Canran yr apeliadau cynllunio a wrthodwyd	Gwyrdd / Green	-	67%	65%	65%	58%	78%
37) Canran yr achosion gorfodaeth cynllunio yr ymchwiliwyd iddynt o fewn 84 diwrnod	Gwyrdd / Green	-	91%	80%	80%	74%	74%
38) Canran y prif ffyrdd A sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol) (Ch4)	-	-	-	3%	2.90%	4.60%	4%
39) Canran y ffyrdd B sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol) (Ch4)	-	-	-	4%	3.80%	3.80%	3.80%
40) Canran y ffyrdd C sydd mewn cyflwr gwael (blynyddol) (Ch4)	-	-	-	9%	8.70%	8.50%	8.20%

Coch - mwy na 10% yn is na'r targed a/neu angen ymyrraeth sylweddol
Melyn - o fewn 5% o'r targed

Gwyrdd - ar darged neu'n uwch
Mae saethau tuedd yn cynrychioli perfformiad chwarter ar chwarter

Ambr - rhwng 5% a 10% yn is na'r targed a/neu angen rhywfaint o ymyrraeth
Adroddir ar yr holl ddangosyddion uchod yn genedlaethol oni nodir yn

Atodiad A - Cerdyn Sgorio Corfforaethol - Corporate Scorecard Ch-Q1 2021/22

Gofal Cwsmer / Customer Service	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 20/21 Result	Canlyniad 19/20 Result
Siarter Gofal Cwsmer / Customer Service Charter						
01) Nifer y cwynion a dderbyniwyd (ac eithrio Gwasanaethau Cymdeithasol)	Gwyrdd / Green	-	10	19	43	67
02) Nifer y cwynion Cam 2 a dderbynnwyd ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol	-	-	4	-	6	-
03) Nifer y Cwynion a gadarnhawyd / gadarnhawyd yn rhannol	-	-	2	-	8	-
04a) % o ymatebion ysgrifenedig o fewn 20 diwrnod (Corfforaethol)	Gwyrdd / Green	-	88%	80%	88%	94%
04b) % o ymatebion ysgrifenedig o fewn 20 diwrnod (Gwasanaethau Cymdeithasol)	Coch / Red	-	50%	80%	75%	-
05) Nifer y cwynion Cam 1 ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol	-	-	14	-	24	-
06) Nifer o bryderon (ac eithrio Gwasanaethau Cymdeithasol)	-	-	37	-	104	136
07) Nifer o ganmoliaethau	-	-	107	-	662	618
08) % o Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a Ymatebwyd o fewn yr Amserlen	Gwyrdd / Green	-	83%	80%	79.4%	82%
09) Boddhad Cwsmeriad i'r wasanaeth ffôn - l'w gadarnhau (Ch3)	-	-	-	-	-	-
Newid Cyfrwng Digidol / Digital Service Shift						
10) Nifer o ddefnyddwyr AppMôn (blyneddol)	-	-	41.5k	-	33.5k	15k
11) Nifer o adroddiadau a dderbyniwyd gan AppMôn	-	-	30k	-	58k	10.8k
12) Nifer o daliadau dros y we	-	-	8.5k	-	18.5k	13k
13) Nifer o daliadau dros y ffôn	-	-	2k	-	7k	6.5k
14) Nifer o 'ddilynwyr' CSYM ar Cyfryngau Cymdeithasol	-	-	84k	-	-	-
15) Nifer o ymwelwyr i wefan y Cyngor	-	-	248k	-	1.03M	783k

Rheoli Pobl / People Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Canlyniad / Actual	Targed / Target	Canlyniad 20/21 Result	Canlyniad 19/20 Result
01) Nifer y staff yr awdurdod cyfan, gan gynnwys athrawon a staff mewn ysgolion (FTE)	-	-	2169	-	2180	2181
02) Absenoldeb Salwch - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	Melyn / Yellow	-	2.23	2.1	6.68	9.4
03) Salwch Tymor Byr - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	0.87	-	1.94	4.2
04) Salwch Tymor Hir - dyddiau / shiftiau gwaith cyfartalog a gollwyd fesul FTE	-	-	1.36	-	4.74	5.2
05) Gweithwyr yr Awdurdod Lleol yn gadael (%) (Trosiant) (Blyneddol) (Ch4)	-	-	-	-	6%	9%

Rheolaeth Ariannol / Financial Management	CAG / RAG	Tuedd / Trend	Cyllideb / Budget	Canlyniad / Actual	Amrywiad / Variance (%)	Rhagolygon o'r Gwariant / Forecasted Actual	Amrywiad a Ragwelir / Forecasted Variance (%)
01) Y gyllideb o gymharu â Ffigyrau Gwirioneddol	Coch / Red	-	£31,874,000	£31,500,000	-1.17%	-	-
02) Alldro diwedd blwyddyn a ragwelir (Refeniw)	Coch / Red	-	£147,120,000	-	-	£145,509,437	-1.09%
03) Alldro diwedd blwyddyn a ragwelir (Cyfalaf)	-	-	£31,692,000	-	-	£25,366,000	-19.96%
04) Incwm o gymharu â Thargedau (ac eithrio grantiau)	Gwyrdd / Green	-	-£3,403,325	-£3,419,737	0.48%	-	-
05) Swm a fenthycwyd	-	-	£7,188,000	-	-	£0	-100.00%
06) Ghost benthyca	Gwyrdd / Green	-	£4,550,756	-	-	£4,000,380	12.09%
07) % of y Dreth Gyngor a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Melyn / Yellow	-	-	98.1%	-	-	-
08) % y Trethi Busnes a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Gwyrdd / Green	-	-	98.6%	-	-	-
09) % y Rhent Tai a gasglwyd (am y 3 blynedd ddiwethaf)	Melyn / Yellow	-	-	100.5%	-	-	-
10) % y Rhent Tai a gasglwyd heb gynnwys taliadau budd-dal (am y 3 blynedd ddiwethaf)	-	-	-	99.63%	-	-	-

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13 Medi 2021
Pwnc:	Adroddiad Cynnydd y Gwasanaethau Cymdeithasol
Pwrpas yr Adroddiad:	Cadarnhau'r cynnydd a'r gwelliannau a wnaed hyd yma yn y Gwasanaethau Cymdeithasol.
Cadeirydd Sgriwtini:	Y Cynghorydd Aled Morris
Deilydd(iaid) Portffolio:	Y Cynghorydd Llinos Medi
Pennaeth Gwasanaeth:	Fon Roberts, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, a Phennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd Iola Richards, Pennaeth Dros Dro y Gwasanaethau Oedolion
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Emma Edwards Rheolwr Busnes, Gwasanaethau Oedolion 01248 751887 Emmaedwards@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Perthnasol i bob Aelod

1 - Argymhelliad/au

Gofynnir i'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol:

- **Gadarnhau ei fod yn fodlon ar gyflymder y cynnydd a'r gwelliannau a wnaed hyd yma yn y Gwasanaethau Cymdeithasol.**
- **Argymhell i'r Pwyllgor Gwaith fod cynnydd a chyflymder y gwelliannau yn y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ddigonol.**

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor/ Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Oes yn gysylltiedig â Chynllun Cyngor YM 2017-22 - Amcan 1, 2 a 3.

3 – Egwyddorion Arweiniol ar gyfer Aelodau Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

3.1 Effaith mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau **[ffocws ar y cwsmer/ dinesydd]**

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd **[ffocws ar werth]**

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau **[ffocws ar risg]**

Caiff Adroddiadau AGC eu rhannu o dan Adran 5, pwynt 1 a 2 gan amlinellu'r cynnydd a wnaed hyd yma ar draws Gwasanaethau Oedolion a Gwasanaethau Plant a Theuluoedd, ac mae'n ceisio rhoi sicrwydd i aelodau o'r gwelliannau a wnaed.

3.4 Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd **[ffocws ar**

berfformiad ac ansawdd]

Mae'r adroddiad hwn yn ceisio rhoi sicrwydd i Aelodau'r Pwyllgor Sgrwtini ein bod wedi datblygu a chynnwys prosesau Sicrhau Ansawdd, yr adroddir arnynt o dan Adran 5, Pwynt 4 yr adroddiad hwn.

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar les]

4 - Cwestiynau Sgrwtini Allweddol

1. I ba raddau mae'r rhaglenni gwaith ar waith yn ddigon cadarn i gyflawni'r gwelliannau angenrheidiol ar gyflymder priodol?
2. Beth yw'r prif risiau i gyflawni'r gwelliannau angenrheidiol a sut mae'r rhain yn cael eu lliniaru?
3. Pa gamau sy'n cael eu cymryd gan Banel Gwella'r Gwasanaethau Cymdeithasoli gefnogi'r siwrnai wella?
4. Pa awgrymiadau sydd gan y pwyllgor i gryfhau'r ffrydiau gwaith hyn ymhellach?

5 – Cefndir / Cyd-destun**Cefndir – Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol**

Nod yr adroddiad hwn yw rhoi gwybodaeth i aelodau'r Pwyllgor Gwaith am y cynnydd ers cyfarfod cychwynnol o'r Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol ar y Cyd.

Er bod ein gwaith yn cael ei flaenoriaethu ar sail gofynion statudol, rydym hefyd yn sicrhau bod ein hymdrechion yn gyson â'r blaenoriaethau corfforaethol fel y'u rhestrir yng Nghynllun y Cyngor. Yr amcanion perthnasol ar gyfer ein gwasanaethau yw:

Amcan 2: Cefnogi Oedolion a Theuluoedd sy'n Agored i Niwed i'w Cadw'n Ddiogel, yn lach ac mor Annibynnol â phosibl

1. Diweddariad Gwasanaeth Plant a Theuluoedd:**i) Cynyddu'r nifer y Gofalwyr Maeth Awdurdod Lleol -**

Ar hyn o bryd, mae gennym 108 o unigolion sydd wedi cofrestru fel gofalwyr maeth gyda CSYM, yn cynnwys:

- 36 o gartrefi maeth prif lif
- 28 o gartrefi maeth personau cysylltiedig

Yn ystod 2020/21

- 9 o gartrefi maeth prif lif (cyffredinol) wedi'u cymeradwyo
- 12 cartref person cysylltiedig (teulu a ffrindiau) wedi'u cymeradwyo

Mae hyn wedi galluogi nifer uwch o blant i aros ar Ynys Môn a pharhau yn rhan o'u teuluoedd estynedig a chymunedau lleol. Rydym hefyd wedi gallu cymeradwyo nifer bychan o leoliadau Maeth Arbenigol h.y. lleoliadau Mam a Phlentyn ac eto bydd hyn yn osgoi'r angen i deuluoedd gael eu lleoli y tu allan i'r Sir ar gyfer asesiadau arbenigol a chefnogaeth.

Y targed recriwtio ar gyfer 2021/22 yw gallu cymeradwyo 6 lleolaid prif lif ac mae'r sefyllfa ar ddiwedd Chwarter 4 yn bositif gyda :-

- 4 asesiad prif lif ar y gweill
- 1 cais prif lif yn disgwyl asesiad (Cam 1)
- Disgwyl 1 cais pellach

Mae yna recriwtio rhanbarthol wedi'i dargedu pellach wedi'i drefnu ar gyfer 2021/22 ac o ganlyniad i dwf diweddar y gwasanaeth, mae capasiti gwaith cymdeithasol ychwanegol wedi'i gytuno, gan fynd â'r FTE i 4.75 Gweithiwr Cymdeithasol a'r swydd ychwanegol o Weithiwr Maethu Cefnogol.

Mae swyddi yn cael eu hysbysebu ar hyn o bryd ac mae recriwtio yn parhau.

Bydd hyn yn rhoi'r cyfle i adolygu strwythur y Tîm a'r ffordd mae'r gwasanaeth yn gweithredu ar draws yr ynys.

ii) Agor ein 'Cartrefi Clyd' cyntaf:

Gweithio tuag at ein cartrefi o fath teulu ar yr ynys a fydd yn galluogi i blant y gofelir amdanynt o Ynys Môn dderbyn gofal ar yr ynys, mynychu ysgolion lleol a chymryd rhan mewn bywyd cymunedol yn hytrach na chael eu lleoli mewn lleoliad pellach i ffwrdd o'r gymuned leol y gymuned y maent wedi arfer â hi.

Mae ein dau gartref cyntaf bellach yn llawn ac wedi'u staffio'n llawn, gyda pherson ifanc yn ein heiddo un ystafell wely a dau blentyn yn yr ail gartref.

Mae'r trydydd eiddo, a fydd yn darparu seibiannau byr i blant a phobl ifanc ag anableddau dysgu, wedi ei gwblhau ac mae cofrestriad wedi ei gyflwyno i Arolygiaeth Gofal Cymru.

Bydd y pedwerydd eiddo yn adlewyrchu model ein dau gartref gofal bychan arall ar gyfer Plant y Gofelir Amdanynt.

iii) Cerdyn Adnabod Gofalwyr Ifanc

Mae'r prosiect hwn ar y cyd rhwng *Action for Children*, a Gwasanaethau Cymdeithasol Gwynedd a Môn, wedi arwain at ddatblygiad cerdyn adnabod Gofalwyr Ifanc, fel rhan o fenter gan Llywodraeth Cymru. Mae cardiau wedi cael eu dylunio ac yn cael eu dosbarthu ar hyn o bryd.

Cyflwyniad
Gofalwyr Ifanc a Cer

Gwynedd and
Anglesey Young Car

iv) Diweddariad Cynllun Cymunedau Gwydn

Cyllid Llywodraeth Cymru i gefnogi'r ddarpariaeth o wasanaethau mewn modd trawsnewidiol.

Mae'r Grant Trawsnewid wedi ei gyflwyno'n swyddogol yng Ngwynedd a Môn. Canllawiau a'r Ffurflen Gais wedi'u cynhyrchu ar gyfer Grant Trawsnewid. Maent eisoes wedi derbyn nifer o ymholiadau ac felly'n obeithiol y bydd rhai ceisiadau da ar y gweill. Mae'r prosiectau yn cael eu monitro gan Medrwn Môn a Mantraeth Gwynedd.

Mae grantiau o hyd at £5000 ar gael. Bydd yn rhaid i geisiadau gwrdd ag o leiaf un o nodau ac amcanion y gronfa:

- . Gweithgareddau Cymunedol
- . Chwarae Strwythuredig
- . Cefnogaeth i rieni a phlant yn dilyn effaith Covid 19

Cyn belled ag y mae'r Tîm Trawsnewid yn y cwestiwn, mae nifer o rolau wedi'u llenwi, gan gynnwys Arweinydd Ymarfer, Seicolegydd ac ati a bydd y gweddill yn cael eu cyfweld ddechrau mis Medi.

2) Diweddariad Gwasanaethau Oedolion:

i) Parhau i weithio ar gynllunio ar gyfer darpariaeth tai gofal ychwanegol newydd yn Ne'r Ynys -

Mae'r safle Gofal Ychwanegol newydd wedi'i adnabod. Mae'r gwaith wedi dechrau i gynllunio ar gyfer yr adeiladu a'r ddarpariaeth. Mae'r achos busnes yn cael ei gwblhau ar hyn o bryd. Unwaith bydd yr achos busnes wedi ei gwblhau ac wedi'i gymeradwyo bydd yr adran dai yn penodi tîm o ddylunwyr i ddatblygu'r prosiect ymhellach. Mae cyfraniad gan ICF wedi ei ddyrannu ar gyfer cyfanswm y gost adeiladu ar gyfer 2021/22

ii) Datblygu'r rhaglen Cysylltu Bywydau i gefnogi pobl sy'n byw gyda dementia gyda'u gofalfwr ynghyd â dylunio Strategaeth Dementia sydd yn unol â Chynllun Dementia Llywodraeth Cymru -

Mae'r Gwasanaeth wedi leihau oherwydd y sefyllfa COVID-19, ac oherwydd gostyngiad yn y cyllid ICF. Un swyddog ar gyfer Gwynedd a Môn. Tra bod y prosiect wedi ymestyn i gynnwys Oedolion hŷn ynghyd â chleientiaid â Dementia. Rydym yn gobeithio y byddwn ni'n gallu aildechrau'r gwasanaeth cyn gynted ag y bydd rheoliadau COVID yn caniatáu.

Disgwylir i adolygiad o'r prosiect gael ei gynnal ym mis Rhagfyr, i ystyried a fydd y cyllid ar gyfer y flwyddyn ariannol nesaf yn cael ei adolygu ai peidio.

iii) Datblygu cyfleoedd ar gyfer pobl ag anghenion iechyd meddwl i gymryd rhan mewn gweithgareddau grŵp yn y gymuned -

Mae'r sefyllfa yn parhau i fod yr un fath oherwydd cyfyngiadau COVID-19, ac wrth i gyfyngiadau gael eu codi byddwn yn anelu at gynyddu'r cyfleoedd a'r gweithgareddau. Mae sesiynau cefnogaeth unigol wedi aildechrau ar gyfer rhai unigolion.

iv) Sefydlu 3 Thîm Adnoddau Cymunedol, sydd wedi'u lleoli yn Amlwch, Ysbyty Penrhos Stanley a Llanfairpwll, a fydd yn dod â Staff y Cyngor a Betsi Cadwaladr at ei gilydd i wella mynediad i'n gwasanaethau gofal a chymorth cyn gynted â phosibl-

Wedi ymgymryd â gwaith i sefydlu tri Thîm Adnoddau Cymunedol (CRT) yn Amlwch, Ysbyty Penrhos Stanley a Llanfairpwll yn ystod y flwyddyn. Mae'r holl staff lechyd a Gofal Cymdeithasol wedi eu dynodi i'w CRT priodol yn y tair ardal.

Mae cynnydd sylweddol wedi ei wneud yn y ddau chwarter cyntaf o'r flwyddyn o ran datblygiad y Prototeip WCCIS ar yr Ynys. Mae'n brosiect ar y cyd gyda Thîm Cymunedol BCUHB, ac rydym wedi mapio allan arferion gwaith presennol ar draws pob un o'r meysydd gwaith, ac yn y broses o gytuno a datblygu egwyddorion gwaith ar y cyd newydd a fydd yn cael eu cynnwys yn y WCCIS er mwyn fod pob gweithiwr yn medru cael mynediad at y wybodaeth cleientiaid fwyaf diweddar. Bydd y gwaith hwn yn ddibynnol ar gymeradwyaeth yr achos busnes WCCIS gan BCUHB, sydd ar hyn o bryd yn mynd trwy eu prosesau mewnol. Rydym yn gobeithio bod mewn sefyllfa i ddechrau adeiladu'r system i gwrdd ag anghenion y Timau Adnoddau Cymunedol erbyn diwedd mis Medi.

Ymgysylltu ac ymgynghori gyda defnyddwyr ar y Strategaeth cyfleoedd Dydd Anableddau Dysgu Oedolion fel ein bod yn creu ystod ehangach o gyfleoedd dydd o ansawdd uchel ar gyfer uniogolion a'u cymunedau-

Mae'r Strategaeth Cyfleoedd Dydd Anableddau Dysgu Oedolion ar waith, fodd bynnag ni fydd yr ymgynghoriad ffurfiol ar ddatblygiad ystod ehangach o gyfleoedd dyddiau o answadd uchel ar gyfer uniogolion a'u cymunedau yn cael ei gynnal tan Gwanwyn 2022. Yn y cyfamser, mae opsiynau cymunedol yn cael eu harchwilio ar draws yr Ynys.

3) Diweddariad Pandemig COVID-19 y Gwasanaethau Cymdeithasol ar y Cyd:

Mae'r sefyllfa yn parhau'r un fath ag yn ein diweddariad ym mis Chwefror 2021:

Mae'r pandemig COVID-19 wedi effeithio ar y ffordd yr ydym ni'n gweithio ers diwedd Chwefror 2020, gyda chynlluniau Rheoli Parhad Busnes a Chorfforaethol wedi eu rhoi ar waith gan ddilyn canllawiau cenedlaethol ac oherwydd effaith COVID-19 yng nghanol Mawrth 2020:

- Cyflwr y pwerau a'r cyllidebau brys a ddefnyddir
- Mae'r Tîm Ymateb Rheoli Argyfwng yn parhau, wrth reoli busnes fel arfer, ac yn paratoi ar gyfer y cyfnodau pan gaiff y cyfyngiadau eu llacio a'r adferiad
- Adroddiadau Sefyllfa Dyddiol a Wythnosol yn cael eu paratoi i grynhoi penderfyniadau, materion a risgiau allweddol
- Cyfathrebu rheolaidd yn fewnol ag Aelodau a staff ac yn allanol drwy wefan a chyfryngau cymdeithasol y Cyngor
- Adolygu cofrestr risg COVID-19 ffurfiol a'i diweddarau'n wythnosol

Defnyddio pwerau dirprwyedig brys sy'n galluogi'r Cyngor i wneud penderfyniadau hanfodol. Arweiniodd hyn at y mwyafrif o Staff y Cyngor yn gweithio gartref lle bo hynny'n bosibl, cau adeilad ein Cyngor ar gyfer ymwelwyr, cau ein canolfannau anableddau dysgu dydd, cau ein cartrefi Gofal Preswyl a Nyrsio i ymwelwyr nad ydynt yn hanfodol a gostyngiad yn ein gwasanaethau.

Yn ystod y cyfnod parhaus o gyfyngiadau symud rydym wedi parhau i:

- Parhau i gyflawni ein holl ddyletswyddau statudol;
- Gweithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru, Arolygiaeth Gofal Cymru, Cymdeithas Cyfarwyddwyr Gwasanaethau Cymdeithasol (ADSS), Iechyd Cyhoeddus Cymru, BIPBC, Darparwyr a chydweithwyr o fewn Tîm Cydnerthedd Gogledd Cymru, yn ogystal â llawer o rai eraill;
- Sefydlu storfa Cyfarpar Diogelu Personol i reoli danfoniadau Cyfarpar gan Lywodraeth Cymru, wedi'i reoli o fewn ein hadnoddau Gwasanaethau Cymdeithasol.
- Datblygu a defnyddio arferion gwaith arloesol i addasu i gyfnod y pandemig er mwyn hwyluso cyswllt, asesiadau, adolygiadau, gan sicrhau bod ein ddyletswyddau diogelu'n cael eu cyflawni.
- Parhau i gydymffurfio ag achosion Llys a Chynllunio Gofal.
- Parhau i recriwtio Gofalwyr Maeth Awdurdodau Lleol.

4) Canfyddiadau Adolygiad Sicrwydd Awdurdod Lleol Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC)

Yn dilyn ein harolygiad gan AGC rhwng 14eg - 18fed o Fehefin 2021, rydym wedi derbyn y canfyddiadau canlynol mewn llythyr gan y Pennaeth Arolygu Awdurdod Lleol.

CIW - Isle of
Anglesey County Co

AGC - Cyngor Sir
Ynys Mon - Archwili

Bydd yr adroddiad llawn yn cael ei gyhoeddi ar wefan AGC yn fuan.

5) Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol

Mae'r Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol wedi parhau i gyfarfod yn rheolaidd er yr heriau a'r cyfyngiadau a ddaeth yn sgil y Pandemig. Fe wnaeth y Panel gyfarfod ym Mawrth, Ebrill, Mai a Gorffennaf 2021 gyda chyfarfodydd wedi eu trefnu tan ddiwedd y flwyddyn ariannol bresennol. Gellir adrodd fod y Panel Sgriwtini yn parhau i dderbyn tystiolaeth o welliannau a datblygiadau yn y Gwasanaethau Plant ac Oedolion, sydd yn rhoi sicrwydd o ran y cynydd hyd yma. Mae crynodeb o fewnbwn y Panel Gwella dros y 6 mis diwethaf yn atodol (**Atodiad 1**).

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Ddim yn Berthnasol

7 – Goblygiadau Ariannol

Ddim yn Berthnasol

8 – Atodiadau:

Adroddiad Cynnydd y Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol.

9 - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad i gael rhagor o wybodaeth):

Fel y'u cynhwyswyd.

Adroddiad Cynydd y Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol

Mae'r adroddiad cynnydd hwn yn cyfeirio at 4 cyfarfod o'r Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol (a gynhaliwyd ar 23/03/21, 20/04/21, 25/05/21 a 20/07/21) ac o ganlyniad yn cwmpasu'r cyfnod **Mawrth** → **Gorffennaf, 2021**.

1. Adolygiad o'r Blaen Raglen Waith gan gynnwys Ymweliadau Laming

- Adolygiad pellach o flaen raglen waith y Panel er mwyn sicrhau fod ffocws ar welliannau/datblygiadau allweddol yn y Gwasanaethau Cymdeithasol.
- Ymweliadau Laming - mae rhaglen ddiwygiedig wedi ei rhoi ar waith dros y 6 mis diwethaf, gydag Ymweliadau yn cael eu cynnal yn rhithiol. Mae'r Ymweliadau Laming wedi canolbwyntio ar y meysydd canlynol → Tîm Maethu, Adnodd Iechyd Meddwl Cymunedol (Heddfan), Cydlynwyr Ardal Lleol (Plant ac Oedolion), Timau Adnoddau Cymunedol, Cartrefi Clyd Môn.

2. Ymateb y Gwasanaethau Cymdeithasol i Covid-19

Derbyniodd y Panel gyflwyniad cynhwysfawr ar ymateb y Gwasanaethau Cymdeithasol i Covid-19. Nodwyd fod y dadansoddiadau SWOT wedi eu cynnal yn rheolaidd er mwyn asesu beth sydd wedi gweithio yn dda a beth sydd heb weithio fel rhan o broses rheoli'r Gwasanaethau Cymdeithasol mewn ymateb i'r Pandemig.

3. Timau Adnoddau Cymunedol

Rhodddwyd diweddariad ym mis Mawrth ynghylch gwaith y Timau Adnoddau Cymunedol a fydd yn sail i ddarpariaeth y Gwasanaethau Cymdeithasol o wasanaethau di-dor i ddefnyddwyr mewn partneriaeth â'r Bwrdd Iechyd. Nodwyd fod Gwasanaethau Oedolion wedi symud at fodel 3 ardal o weithio – Gogledd (Amlwch), De Orllewin (Ysbyty Penrhos Stanley) a De Ddwyrain (Plas Mona, Llanfairpwll). Mae cyfarfodydd y Timau Adnoddau Cymunedol nawr yn cael eu cynnal yn wythnosol i drafod / cydweithio ar achosion cymhleth.

4. Gweithio mewn Partneriaeth – y berthynas rhwng y Gwasanaeth Tai a'r Gwasanaethau Cymdeithasol

Trafododd Pennaeth y Gwasanaethau Tai'r berthynas gyda'r Gwasanaethau Cymdeithasol fel sail i gefnogi'r Gwasanaethau Oedolion a Phlant i ddarparu gwasanaethau ar gyfer unigolion bregus. Nodwyd Cartrefi Clyd Môn, Tai Gofal Ychwanegol ac addasiadau tai fel esiamplau o'r gweithio mewn partneriaeth effeithiol rhwng y ddau wasanaeth.

5. Gwasanaeth Ieuencid ac Adroddiad Estyn

Ym mis Ebrill, adolygodd y Panel gyflwyniad ar gyfraniad y Gwasanaeth Ieuencid o ran cefnogi plant a phobl ifanc bregus yn lleol. Cyfeiriwyd hefyd at ganfyddiadau'r arolwg Estyn diweddar. Nodwyd fod rheolaeth y Gwasanaeth Ieuencid bellach wedi ei drosglwyddo i'r Gwasanaethau Cymdeithasol ond yn parhau i weithio'n agos â'r Gwasanaeth Addysg, gan weithio'n bennaf mewn ysgolion ynghyd â chymunedau lleol. Mae gweithwyr y Gwasanaeth Ieuencid wedi chwarae rôl allweddol mewn danfon pecynnau bwyd i blant pan oedd y Pandemig ar ei anterth a oedd hefyd yn rhoi cyfle i ymgysylltu â rhieni / gofawyr. Nodwyd fod canlyniad yr adroddiad Estyn yn bositif ac fe gyfeiriwyd yn benodol at waith effeithiol y Gwasanaeth Ieuencid mewn cefnogi unigolion bregus yn ystod y Pandemig.

6. Hunanwerthusiad y Panel

Ym mis Ebrill, cwblhaodd y Panel hunanwerthusiad er mwyn mesur effeithiolrwydd y gwaith a daethpwyd i'r casgliad fod y Panel yn parhau i gael effaith positif a'i fod yn ychwanegu gwerth i lywodraethiant y sefydliad.

7. Adolygiad Diagnostig Annibynnol - Gwasanaethau Oedolion

Derbyniodd y Panel gyflwyniad ym mis Mai ar ganfyddiadau adolygiad diagnostig diweddar o'r gwasanaethau oedolion. Nodwyd manylion y meysydd sydd angen datblygiad pellach, a fydd yn sail i raglen datblygiad gwasanaeth wrth symud ymlaen.

8. Gwiriad Sicrwydd Arolygiaeth Gofal Cymru o'r Gwasanaethau Cymdeithasol

Adroddodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd ym mis Mai am archwiliad sicrwydd Arolygiaeth Gofal Cymru o'r Gwasanaethau Cymdeithasol a oedd wedi'i drefnu. Nodwyd y byddai'r ymweliad yn cael ei gynnal ar yr wythnos yn dechrau 14eg o Fehefin, 2021 am wythnos gyda'r holl waith archwilio yn cael ei wneud yn rhithiol. Bydd yr arolygiad yn canolbwyntio ar y meysydd canlynol:

- Sut mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol wedi cyflawni eu gwaith statudol yn ystod y Pandemig
- Adolygu pa mor dda y mae'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn parhau i helpu oedolion, plant a'u gofalmwr yn ystod y cyfnod anodd hwn.
- Cynlluniau ar gyfer cynaliadwyedd gwasanaethau yn y dyfodol.

9. Tîm Teuluoedd Gwydn / IFSS

Derbyniodd y Panel gyflwyniad ar waith y Tîm Teuluoedd Gwydn / IFSS sydd bellach yn integredig, i gefnogi teuluoedd bregus. Nodwyd mai prif amcan y gwasanaeth yw ymgysylltu gyda theuluoedd gyda golwg ar osgoi plant yn dod i mewn i ofal yr awdurdod lleol. Cyfeiriwyd at ganlyniadau positif i deuluoedd unigol sydd hefyd wedi golygu bod y Gwasanaeth wedi medru osgoi costau.

10. Adroddiad Blynyddol ar Gwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol: 2020/21

Ym mis Mehefin, debyniodd y Panel gyflwyniad ar Adroddiad Blynyddol ar Gwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol 2020/21. Nodwyd fod 50 o sylwadau negyddol / pryderon a 200 o sylwadau positif wedi eu derbyn yn ystod 2020/21 a bod yr Adroddiad Blynyddol yn un mwy positif na'r flwyddyn flaenorol.

Mae cyfarfodydd pellach o'r Panel wedi eu trefnu fel â ganlyn:

- 19 Hydref, 2021
- 30 Tachwedd, 2021
- 25 Ionawr, 2022
- 15 Chwefror, 2022.

This page is intentionally left blank

CYNGOR SIR YNYS MÔN <u>Templed Adroddiad Sgriwtini</u>	
Pwyllgor:	Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Dyddiad:	13 Medi, 2021
Pwnc:	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol
Pwrpas yr Adroddiad:	Cynorthwyo'r Pwyllgor Sgriwtini i ystyried, cytuno ar ac adolygu ei flaen raglen ar gyfer 2021/22
Cadeirydd Sgriwtini:	Cyng Aled Morris Jones
Aelod(au) Portfolio:	Amherthnasol
Pennaeth Gwasanaeth:	Lynn Ball, Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor)
Awdur yr Adroddiad:	Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini
Rhif Ffôn:	01248 752578
E-bost:	AnwenDavies@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Yn berthnasol i'r holl Aelodau Sgriwtini

1 – Argymhelliad/Argymhellion

Gofynnir i'r Pwyllgor:

A1 gytuno'r fersiwn gyfredol o'r flaen raglen waith ar gyfer 2021/22

A2 nodi'r cynnydd a wnaed hyd yma o ran gweithredu'r flaen raglen waith.

2 – Cyswllt efo Cynllun y Cyngor / Blaenoriaethau Corfforaethol Eraill

Rhaglennu gwaith yn effeithiol yw sylfaen sgriwtini effeithiol mewn llywodraeth leol. Mae ein blaen raglenni gwaith treigl ar gyfer Sgriwtini wedi'u halinio â'r blaenoriaethau corfforaethol sydd wedi eu cynnwys yng Nghynllun y Cyngor 2017/2022 a'r rhaglenni trawsnewid corfforaethol – ac yn sicrhau bod rôl sgriwtini Aelodau yn gwneud cyfraniad go iawn i flaenoriaethau gwella'r Cyngor.

3 – Egwyddorion fel canllaw ar gyfer Sgriwtini

Er mwyn cynorthwyo Aelodau wrth graffu ar y pwnc:-

3.1 Yr effaith y mae'r eitem yn ei chael ar unigolion a chymunedau [ffocws ar y cwsmer/dinesydd]

3.2 Edrych ar effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd unrhyw newid arfaethedig – yn ariannol ac o ran ansawdd [ffocws ar werth]

3.3 Edrych ar unrhyw risgiau [ffocws ar risg]

3.4 Sgriwtini'n cymryd rôl rheoli perfformiad neu sicrhau ansawdd [ffocws ar berfformiad ac ansawdd]

3.5 Edrych ar gynlluniau a chynigion o safbwynt:

- Hirdymor
- Atal
- Integreiddio
- Cydweithio
- Cynnwys

[ffocws ar lesiant]

4 - Cwestiynau Sgriwtini Allweddol

5 – Cefndir / Cyd-destun

1. Cefndir

1.1 Rhaglennu gwaith yn effeithiol yw sylfaen swyddogaeth sgrwtini effeithiol llywodraeth leol¹. O'i wneud yn dda, gall rhaglennu gwaith fod o gymorth i osod y sylfeini ar gyfer gwaith amserol sydd wedi ei dargedu ar faterion o bwysigrwydd lleol sy'n dangos ble gall sgrwtini Aelodau ychwanegu gwerth. Mae arfer dda'n hyrwyddo dau fater allweddol a ddylai fod wrth galon y flaen raglen waith sgrwtini:

- i. Her mewn perthynas â blaenoriaethu ffrydiau gwaith
- ii. Yr angen am ymagwedd a arweinir gan aelodau a rhyngwyneb gyda swyddogion.

1.2 Egwyddorion sylfaenol rhaglennu gwaith yn dda²

- Ni ddylai rhaglennu gwaith fod yn broses “cychwyn-stopio”
- Rhaglenni gwaith sy'n cyd-fynd â'i gilydd ar gyfer pwyllgorau sgrwtini gwahanol
- Cydbwysedd rhwng gwahanol ddulliau o weithio
- Proses effeithiol ar gyfer rhoi gwybod am / uwch gyfeirio materion i'r Pwyllgor Gwaith
- Mewnbwn a sylwadau cydranddeiliaid mewnol
- Gweithio'n agos â'r Pwyllgor Gwaith
- Cysylltiadau gyda'r Adroddiad Sgrwtini Blynyddol (teclyn ar gyfer gwerthuso a gwella)

2. Cyd-destun Lleol

2.1 Mae'r arfer o raglennu gwaith ymlaen llaw wedi cael ei hen sefydlu ac mae'r rhaglenni gwaith yn raglenni treigl sy'n canolbwyntio ar ansawdd y gwaith craffu ac sydd â llai o eitemau er mwyn ychwanegu gwerth. Maent yn declyn pwysig i gynorthwyo Aelodau i flaenoriaethu eu gwaith ac fe'u trafodir gyda'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth a'r Penaethiaid Gwasanaeth. Bydd y ddau bwyllgor yn adolygu cynnwys eu rhaglenni gwaith yn rheolaidd er mwyn sicrhau eu bod yn berthnasol ac yn adlewyrchu blaenoriaethau lleol. Mae ein trefniadau lleol ar gyfer cynllunio ymlaen bellach yn rhoi mwy o ffocws ar:

- Agweddau strategol
- Ymgynghori gyda dinasyddion / cydranddeiliaid eraill a chanlyniad hynny
- Blaenoriaethau Cynllun y Cyngor 2017/2022 a phrosiectau trawsnewid
- Risgiau a gwaith arolygu a rheoleiddio
- Materion ar flaen raglen waith y Pwyllgor Gwaith.

Canlyniad: rhaglenni gwaith treigl ar gyfer pwyllgorau sgrwtini sydd wedi'u halinio â blaenoriaethau corfforaethol.

¹ A Cuning Plan? Devising a scrutiny work programme, Canolfan Craffu Cyhoeddus (Mawrth 2011)

² A Cuning Plan? Devising a scrutiny work programme, Canolfan Craffu Cyhoeddus (Mawrth 2011)

2.2 Cadeiryddion pwyllgor sy'n arwain ar ddatblygu blaen raglenni gwaith a'r rhaglenni hynny'n cael eu cyflwyno i'r Fforwm Cadeirydd ac Is-gadeiryddion Sgriwtini yn fisol ac ar gyfer eu cymeradwyo ym mhob cyfarfod arferol o'r pwyllgorau sgriwtini. Ystyrir y Fforwm fel cyfrwng pwysig ar gyfer goruchwyllo'r rhaglenni hynny a thrafod blaenoriaethau ar y cyd.

2.3 **Ymagwedd “Cyngor cyfan” tuag at Sgriwtini:** mae ein rhaglenni gwaith yn darparu sylfaen gref ar gyfer ein rhaglenni gwella gan sicrhau bod y rôl y mae Sgriwtini yn ei chwarae yn nhrefniadau llywodraethiant yr Awdurdod yn:

- i. Cefnogi proses gwneud penderfyniadau sy'n gadarn ac yn effeithiol
- ii. Gwneud cyfraniad go iawn i flaenoriaethau gwelliant y Cyngor
- iii. Parhau i esblygu

2.4 **Effaith yr Argyfwng presennol ar Raglen Waith y Pwyllgor**

Mae'r cyfnod presennol (**rheoli ymateb argyfwng i'r Pandemig, yr Adfer ac yn raddol dychwelyd i'r Normal Newydd**) yn eithriadol o heriol i'r Cyngor a bob sefydliad cyhoeddus arall drwy Gymru wrth i ni barhau i wynebu heriau'r argyfwng Covid-19, ac mae'n anorfod bod hyn yn cael effaith ar raglen waith y Pwyllgor. O ganlyniad, mae'r Cyngor wedi newid ei ffordd o weithio o ganlyniad i'r argyfwng iechyd byd-eang. Yn ystod cyfnod o argyfwng fel hyn, mae llywodraethu ac atebolrwydd yn allweddol bwysig.

Mae'r Ganolfan Craffu Cyhoeddus yn cynnig model sgriwtini penodol yn sgil y pandemig, sydd ar y cyd â Strategaeth Bwyllgorau'r Cyngor yn gymorth i lywio rhaglen waith y Pwyllgor, gweler amlinelliad ohono isod:

- i. Ffocws ar nifer llai o faterion allweddol sy'n canolbwyntio ar agweddau sylfaenol bywyd pobl leol (*“life and limb”*)
- ii. Cynnal briff gwyllo dros wasanaethau'r Cyngor, perfformiad a materion ariannol
- iii. **Elfennau penodol y Model Craffu:**
 - Trosolwg o ymateb y Cyngor i Covid-19
 - Trosolwg penodol ar faterion sylfaenol bywyd (deddfwriaeth gofal; diogelu plant ac oedolion; iechyd cyhoeddus)
 - Cynnal trosolwg ar faterion cyllidol y Cyngor
 - Gweithredu fel cyfrwng ar gyfer profiadau cymunedol.

3. **Materion ar gyfer eu hystyried**

3.1 Mae'r Pwyllgor Sgriwtini yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar weithrediad ei flaen raglen waith. Mae copi o'r rhaglen waith gyfredol ar gyfer 2021/22 ynghlwm fel **ATODIAD 1** i'r adroddiad hwn fel y gellir cyfeirio ati ac mae'n cynnwys newidiadau a wnaed i'r rhaglen waith ers i'r Pwyllgor ystyried y ddogfen ddiwethaf³

3.2 Lle mae hynny'n briodol, gellir ychwanegu eitemau at flaen raglen waith y Pwyllgor yn ystod y flwyddyn ddinesig. Gellir cyflwyno ceisiadau am i eitemau ychwanegol gael eu cynnwys ar y rhaglen waith ar gyfer eu ystyried drwy

³ Cyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a gynhaliwyd ar 17 Tachwedd, 2020

lenwi Ffurflen Gais Aelodau yn gofyn am i eitem gael ei hystyried ar gyfer Sgriwtini. Yn y lle cyntaf, caiff y ceisiadau eu hystyried gan y Fforwm Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion, gan ddefnyddio'r meini prawf isod:

- Amcanion strategol a blaenoriaethau'r Cyngor (fel y cânt eu hamlinellu yng Nghynllun y Cyngor 2017/2022)
- Gallu'r Pwyllgor i ddylanwadu ar ac/neu i ychwanegu gwerth ynghylch pwnc penodol (bydd angen cwblhau Ffurflen Prawf Arwyddocâd Sgriwtini).

6 – Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb [gan gynnwys effeithiau ar yr Iaith Gymraeg]

Dim yn berthnasol yn achos y mater troswaol hwn ond bydd yn cael ei ystyried fel rhan hanfodol yn ystod y broses o baratoi ar gyfer cynigion penodol a fydd yn cael eu cyflwyno i'r Pwyllgor eu hystyried.

7 – Goblygiadau Ariannol

Amherthnasol

8 – Atodiadau

Blaen Raglen Waith y Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol 2021/22

9 - Papurau Cefndir (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach os gwelwch yn dda):

Anwen Davies, Rheolwr Sgriwtini, Cyngor Sir Ynys Môn, Swyddfeydd y Cyngor, Llangefni LL77 7TW

RHAGLENNU EITEMAU AR GYFER SGRIWTINI MAI, 2021→ Ionawr, 2022
[Fersiwn ddyddiedig 01/09/21]

Nodyn i Randdeiliaid a'r Cyhoedd

Mae yna [Brotocol Siarad Cyhoeddus mewn Pwyllgor Sgriwtini](#) wedi'i gyhoeddi gan y Cyngor.

Os ydych yn dymuno siarad ar unrhyw eitem benodol mewn Pwyllgor Sgriwtini yna dylech gofrestru eich diddordeb drwy gyflwyno cais ysgrifenedig gan ddefnyddio'r ffurflen sydd ar gael cyn gynted â phosibl ac o leiaf 3 diwrnod gwaith clir cyn cyfarfod y Pwyllgor penodol. Cewch wybodaeth am y cyfarfod, a pha eitemau fydd yn cael eu trafod wrth ddarllen y Blaen Raglen Waith yma. Cysylltwch â'r Rheolwr Sgriwtini os oes gennych unrhyw ymholiadau [Anwen Davies: AnwenDavies@ynysmon.gov.uk]

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO
Mehefin, 2021 (07/06/21)	Mehefin, 2021 (15/06/21)
Monitro Perfformiad: Sgorfwrdd Corfforaethol Ch4: 2020/21	Diweddariad gan Brif Weithredwr BIPBC
Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Cyllid	Adroddiad Blynyddol ar Safonau'r Gymraeg 2020/21
Data Digartrefedd y Gwasanaeth Tai (Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol, 08/03/2021)	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22	
Gorffennaf, 2021 (08/07/21)	Mehefin, 2021 (28/06/2021)
Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr Statudol y Gwasanaethau Cymdeithasol 2020/21	Adroddiad Blynyddol 2020-21 Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22	Adroddiad Blynyddol Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus 2020/21
	Adroddiad Blynyddol Bwrdd Partneriaeth Gogledd Cymru (Rhan 9)- 2020/21
	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22
Medi, 2021 (13/09/21)	Medi, 2021 (20/09/21)
Monitro Perfformiad Ch1: 2021/22	Adroddiad Cynnydd Chwarter 1 2021-22 Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru
Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Cyllid	Adroddiad Cynnydd Panel Adolygu Cynnydd Ysgolion
Monitro Cynnydd: Cynllun Datblygu Gwasanaethau Cymdeithasol / Adroddiad Cynnydd Panel Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol	
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22
Hydref, 2021 (14/10/21)	Hydref, 2021 (19/10/21)

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL	PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO
Cynllun Cyflawni Blynyddol 2020/21	Craffu ar Bartneriaethau
Cynllun Cyflawni Blynyddol 2021/22	Diogelu Corfforaethol
Her Tai Ymateb CSYM i'r sefyllfa Tai Lleol	
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22
Tachwedd, 2021 (01/11/21)- Cyllideb 2022/23	Tachwedd, 2021 (09/11/21)
Cynigion Drafft Cychwynnol Cyllideb 2022/23	Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus- Trefniadau Llywodraethu
Cynllun Ymgynghori Cyhoeddus ar gyfer Cyllideb 2022/23	Adroddiad Cynnydd Chwarter 2 (2021-22) Bwrdd Uchelgais Gogledd Cymru
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22	Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22
Tachwedd, 2021 (16/11/21)- Ch.2	
Monitro Perfformiad: Sgorfwrdd Corfforaethol Ch2: 2021/22	
Adroddiad Cynnydd Panel Sgriwtini Cyllid	
Strategaeth Dai Lleol 2022/27	
Blaen Raglen Waith y Pwyllgor ar gyfer 2021/22	
	Ionawr, 2022 (18/01/22)
	Adroddiad Blynyddol – Partneriaeth Diogelwch Cymunedol

Eitemau i'w rhaglennu

Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
Strategaeth Digartrefedd a Chymorth Grant Tai (07/03/2022)	Trawsnewid Cyfleon Dydd Anableddau Dysgu
Rhaglen Moderneiddio Ysgolion	Cynlluniau Adfer (Covid-19)
Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai: 2022/23	Asesiad Anghenion Llety Sipsiwn a Theithwyr
Cynigion Drafft Terfynol Cyllideb 2022/23	
Cynlluniau Adfer (Covid-19)	